

Новы Час

ДЖОННАТАН МУР: "ПАВАЖАЙЦЕ
МІНУЛАЕ, АЛЕ БУДУЙЦЕ
БУДУЧЫНЮ!"

Стар. 6

ХАНС-ГЕОРГ ВІК: НАВЕДАЮ ТОЛЬКІ ВОЛЬНУЮ БЕЛАРУСЬ

Свайм меркаваннем наконт працэса трансфармацыі
ў Беларусі падзяліўся былы кіраўнік місіі АБСЕ
у Мінску Ханс-Георг Вік.

Стар. 6

МАЙКЛ ДЖЭКСАН — ЗДРАДНИК, ГЕНІЙ ЦІ ИСЛАМСКІ РАДЫКАЛ?

Чорная Амерыка горача спрачаецца, якое месца заняй
нябожчык Майкл Джэксан у яе гісторыі.

Стар. 12

ВЕРШНІКІ НА КОНЯХ. ПРАБЛЕМА ВЫБАРУ

Стар. 14–15

ЧЫТАЙЦЕ
Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ!

Крыжыкі Монтэнегра

"Настраёвае чытво" з дарогі
ад Марыі Мартысевіч

РАЗВАЖАННЕ

БЕЛАРУСЬ, МІНСК, 3 ЛІПЕНЯ

Аляксей Хадыка

3 1991 года Дзень

Незалежнасці адзначаўся ў
Беларусі 27 ліпеня, у дзень
прынцыяцы Дэкларацыі аб
суверэнітэтэ краіны. І ў гэтым
была гісторычна логіка.

Амаль праз два стагоддзі
пасля расійскага імперскага,
а затым савецкага панавання,
Беларусь аднавіла паўнавар-
тасную дзяржаўнасць, не насы-
нутую зневінімі сіламі. Дзень
жа 3 ліпеня быў прарапанаваны
як свята незалежнасці па вы-
ніках роферондуму 1996 года,
што зламаў у нашай краіне
сістэму падзелу ўлады. Макавая
падтрымка пераносу свята на 3
ліпеня, за якіх на афіцыйных звес-
тках выказаліся 88,18 працэнта
выбарцаў, выглядае дзіўнавата.
Так, дзень 3 ліпеня і ў савецкія
часы адзначаўся, але без помпы,
і як дзень вызвалення Мінска ад
нямецка-фашистскіх войскаў. І не
быў нават выхадным. Між тым,
фактычнае выгнанне немцаў з
Беларусі скончылася 27 ліпеня ў
Беластоку і 28 ліпеня ў Брэсце.

Выдатны пісьменнік Валінцін
Тарас, чые маладыя гады па-
чаліся ў партызанскім атрадзе, у
інтэр'ю Радыё "Свабода" ў 2003
годзе недарма зазначыў: "Перамо-
гаў яго вічнае міле прынцыпама
значэнне для будучыні нашай
Бацькаўшчыны, хоць яна была
здабыта пад чырвонымі сцягамі.
Таму што ў гісторыі далёкі
прышёл. Калі б тады не удалася
гэлага звера — германскі фашизм
— зіцічыць, дык я не ведаю, ці ма-
глі б мы сёняння жыць у нейкай Бе-
ларусі і марьць пра туло Беларусь,
якую мы хочам, якім мы прагнem,
за якую мы смагаемся".

Калі сёлета Беларусь святкуе 65-
годдзе свайой незалежнасці, паўстае
пытанне: а якай ж была тая вайна,

што працяцілася па Беларусі.
— Вялікая Айчынная ці другая сус-
ветная? Змаганне за незалежнасці
ці чарговы страшны і трагічны
раскол! І ў чым сутнасць незалеж-
насці? Для беларусаў вайна была,
напэўна, другой сусветнай, бо
началася і верасня 1939 года. Пача-
лася з нападу Германіі на Польшчу
на яе далёкай заходняй мяжы. У
польскай арміі служылі дзесяткі
тысяч жыхароў Захоўнай Беларусі,
на той час грамадзян міжваеннай
Польшчы. Вайна прайшлася 17
верасня паходам Чырвонай арміі
на заход, ударам у спіну краіны,
якая змагалася з фашыстамі.
Высылька тысяч і тысяч у Сібір і
Казахстан, і часовым вyratаван-
нем праз службу ў польскай Армії
андарсаў у Палесціні, на другім фронце ў Італіі са штурмам
Монтэ-Касіна. А для тысяч — хут-
кім расстрэлам у Катыні.

Для акупаваных жыхароў Бе-
ларусі вайна зрабілася часам вус-
цішнага змагання за выжыванне.
Перачакаць або паспрабаваць
палечыць свой лёг праціваду і
прыстасаванне. Да 50 тысяч асобаў
пайшлі служыць у паліцыйскіх
фірмаванні. І калі 15тысцічадцілі
разам з немцамі летам 1944 года.
І здраднікі, і падмантнікі. У пар-
тызанах — 60 тысяч у 1943 годзе
і 375 тысяч у 1944-м — ратующи
ад невыносных умоваў апошніх
месццаў вайны на зямлі Беларусі.
Пры гэтым партызанка розная — і
савецкая і польская і ўкраінская, і
нацыянальная беларуская, і грабрэ-
ская. Змаганне за выжыванне, час-
ам змаганне аднаго з адных.

1944 год прынёс вызваленне
ад фашызму, але і прынёс неза-
лежнасць? Бы застаецца пытанне,
чаму амаль 75 тысяч беларусаў
не пажадалі вяртацца назад з ла-

геру ў Германію? Кіравала імі не
толькі нячыстасе сумленне, але і
веданне того, што насе разділе ала-
ненне ў ёй савецкага парадку.
Таму што шматлікіх ахвяраў
вайны, да "кожнага чацвёртага
з беларусаў", дададзім жахліві
чарговы грамадзянскі раскол.

Каб зразумець, чым была
перамога над фашызмам на бе-
ларускай зямлі — вызваленнем
і здабыццем нацыянальнай
свабоды, прыгадаем напісаное
ў лютым 1990 года на заранку
аднаўлення беларускай дзяржаў-
насці эсэ-маніфест Уладзіміра
Арлова "Незалежнасць — гэта".
З карткай фінальнай фармулёв-
кай: "Незалежнасць — гэта калі
ад нараджэння да скону пачува-
ешся сваім чалавекам на свайей
землі". Яго варта перачытаць,
каб зразумець, што і дагэтуль
не ўсе натуральныя прыкметы

незалежнасці зрабіліся ў Бела-
русы яўтай.

Так, мы не служым у войску
за межамі свайей зямлі за чужбы
інтарэсы, мы нарашце называем
дзяцей беларускім імёнамі (ці час-
та?), мы шануем памяць працдку
на Дзяды. Паступова, але напрос-
та аднаўляеща царква. Але спіс
зусім не поўны. Бо "незалежнасць —
гэта калі ты пойдзеши у школу,
і цаб будуча вучыць на твай
мове..." (беларускай, польскай,
расійскай — для кожнага сваі).
І шмат што іншае. Ці перасталі
плянерскія дружыны змагацца за
чужбы імёны? Ці паважае свой
народ — розны ў індывідуальных
асобах і ёсць — яго юлда? Ці дзеці
школе нарашце вывучаюць сваю
гісторыю, а не варынгт ле бацания
старышым братам? Ці ў беларусаў
нарашце не страшыць перспектыва
жыць без гэтага старшага брата?

На знакамітым палатні Валін-
ціна Волкава "Мінск, 3 ліпеня 1944
г." жыхары зруйнаванага німец-
кім і савецкім бамбардзіроўкамі
горада радасна вітаюць савецкія
войскі. І радасна людзей, позна,
сапраўдная нарашце скончылася
вайна. А для мастака Валінціна
Волкава, як і для многіх іншых
мастакоў, якія застаялі ў акупа-
цыі, — Шіхановіч, Даўгіла, Дучыц,
Шыблёнў, і не толькі мастакоў —
заканчвалася змушаная, дзеля
вывканівания, праца пад немцамі і
пачыналася праца з новай уладай.
Але разуменне трагедыі народу,
які ў часы другой сусветнай вайны
апынуўся паміж молатам і кавад-
лам, прыходзіць да яго напісадаку
спаквала, і толькі ў апошні час.
Той самы Валінцін Волкав, даўно
нябожчык, аўтар знакавай карці-
ны пра 3 ліпеня, дачакаўшы ўпана-
вання мемарыяльнай дошкі на
доме, дзе жыў у Мінску. Як знак
прымірэння. Пачуванне свайго
чалавека на свайім зямлі вятаеца
вельмі марудна. Да Незалежнасці
намяшчы ісці. А пакуль павіншуму
адзін аднаго са святам вызвалення
Мінска!

ФАКТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЮДЗІ

2

▼ НАВІНЫ РЭГІЁНАЎ

МАГІЛЁЎ. БЮСТ У ПАДАРУНАК

Маска падаравала Магілёву бюст апошніяго расійскага цара Мікалая II. Каб пазбегнучы актав вандалізму з-за неадназначных адносінаў да гэтай гісторычнай фігуры, яго размесцяць у абласным краязнаўчым музее. З гэтай нагоды намеснік старшыні Магілёўскага гарвыканкама Федар Міхенян адзначыў: "Мы ганарымся, што Мікалаі II жыв у нас, кіраваў. А зараз у абласnym цэнтры з'явіўся турыстычны маршрут, прысвечаны знаходжанню цара ў нашым горадзе, таму бюст у Магілёве неабходны".

Абласны цэнтр атрымаў ад Масквы таксама восьем званоў для ўстаноўкі на гарадскую ратушу.

ПАСТАВІ. ВІШЫВАНКА ДА СВЯТА

Жыхарка вёскі Навасёлкі-1 Пастаўскага раёна, сябра Беларускага Саюза майстроў народнай творчасці, супрацоўніца пастаўскага Дома рамёстваў "Стары млын" Лілія Зарэцкая да 600-годдзя Паставаў, якое будзе ўрачыстае святкаванца з-5 ліпеня, вышыла палатно з гербамі гарадоў-пабрацімі. У беларускага райцэнтра ён ажно 11 — расійскія Пушкіна і Курск, літоўскія Купішкі, Шырвінтас, Рокішкіс і Шяўлюніс, латвійскі Резекне, польскія Семятычы і Вейхерава, італьянскі Сант-Арэццо, эстонскі Йыхви. У цэнтры кампазіцыі — герб саміх Паставаў — на блакітным фоне рыбацкай сеткі і троны ракі. Сімвалы вышыты на саматканым кужалі, а назвы гарадоў падпісаны па-беларуску і ўпрыгожаны букетамі цветкаў. У дадатак на палатне размешчаны надпісы: "Гербы гарадоў-пабрацімі нашых Паставаў", "Сувязі, сబроўства, супрацоўніцтва, зуемадамапамо, канкакты — назаўсёд", "Квітнечы гарадам навекі!".

У калекцыі вышывальшчыцы ёсьць і іншыя ўнікальныя працы. Эта карта Пастаўскага раёна памерам 170x110 сантиметраў, на якой больш за 200 вёск, рэкі, азёры, дарогі, лясы, цэрквы, касцёлы, агрэгаты прыроды, супрацоўніцтвы комплекс "Салайні гай" і іншыя мясцовыя адметнасці. Кампазіцыя «Слова беларускае — вечнае», на якой знаходзяцца 34 назвы кніг вядомых літаратаў, і «Дрэва жыцця» — генеалагічнае дрэва ўласнага роду.

МІКАЛАЕВА. ПАМЯЦЬ СУЧАСНІКАЎ

На працягу апошніх 10 год на ўлесак ля вёскі Мікалаева прыйходзяць пілігрімы, што ідуць з Віцебска ў Будслаў, каб ушанаваць памяць ахвяр "Сміротнага шляху" — вязні з Берасцейскай турмы, якія былі тут расстрэляны 26 чэрвеня 1941 года. Паўвеку толькі мясцовыя жыхары як маглі прыглядалі за месцам пахавання. Ксёндз Мечыслаў, які ўзначаліў мясцовыя прыход, а таксама Файна Паўлайна Бізунова і прыхаджане распачалі клопат аб увекавечненні памяці ахвяр, і з дапамогай польскага боку тут усталівалі помнік.

"Рух Салідарнасці Разам" (старшыня Вячаслав Січык) мае намер да 70-й гадавіны памяці ахвяр "Сміротнага шляху" сабраць яго мага больш звестак пра гэтую трагедыю, усталіваць абеліск, на якім было бы хоць некалькі прозвішчаў бязвінна загінульных.

АСТРАВЕЦ. КРУК АСУДЖАНЫ, АЛЕ НЕ ЗЛАМАНЫ

Суд Астравецкага раёна пакарыў грамадскага актыўіста Івана Крукі, які выдзяліўся ў "злачынства" на 700 тысяч рублёў за "распаўсюд друкаваных выданняў без выхадных дадзеных". Якія ў красавіку Іван Крук перадаў суседу-пенсінеру па аднаму паасобніку газеты "Новы час" і білетэчнія "Глоток воздуха", "Астравецкі веснік", "Мірны атом", "Вілейщына", дзе аўтарыкаўся праблемы і наступствы падбудовы ў гэтым рэгіёне АЭС.

Пасля гэтага на кватэрну пенсінеру завіталі міліцыянеры і канфіскавалі друкаваную прадукцыю. Міністэрства інфармаціі дало заключэнне, што канфіскаваная прадукцыя, акрамя газеты "Новы час", выдадзена з парушэннем патрабаванняў аб выхадных дадзеных. Пасля гэтага справа была перададзена ў суд.

Зраз прававаабаронца рытуе пратэст у вышэйшыя судовыя органы.

Падрыхтаваў Язэп Палубята

► АДКРЫТЫ ЛІСТ

ЖЫЦЦЁ АЎТУХОВІЧА ПАД ПАГРОЗАЙ

Вядомы праваабаронца Алег Волчак, давераная асоба сям'і АЎтуховіча, і Аляксандра Камароўскі, старшыня арганізацыйнай камітэта па стварэнні рэспубліканскага грамадскага аўяднання "Абаронцы Айчыны", 29 чэрвеня накіравалі генеральному прокурору Распублікі Беларусь Рыгору Васілевічу адкрыты ліст.

"Мікалаі АЎтуховіч ужо 75 дзён галадае ў турме ў знак пратэсту супраць незаконнага ўтрымання пад вартай. Яго галадоўка ўжо перайшла туго рысу, за якой — прамая пагроза яго жыццю. Патрабаванні разбарацца ў сітуацыі з арыштаванымі прадпрымальнікамі з Ваўкавы-

ска выказываюць як грамадзяне Беларусі, так і прадстаўнікі міжнародных арганізацый. Розaloщицы ПАСЕ ад 23 чэрвеня 2009 года таксама заклікае да незалежнага расследавання. Ваша маўчанне ўдаленне сітуацыі выклікае здзіўленне", — гаворыцца ў лісце.

Волчак і Камароўскі заўважаюць, што на ўсіх, хто праходзіць па справе, аказваеца моцны цік, каб яны даглі паказанні супраць М. АЎтуховіча, Ю. Лявонава і В. Асіпенкі;

• змяніць меру стрымання на падпіску аб нявыйездзе, хатні арышт або іншую, не звязаную з утрыманнем пад вартай;

• звярнуць увагу на справу аб падпалах і гранатамёце і праверыць ў цэлым законнасць утрымання пад вартай Мікалаі АЎтуховіча, Юрыя Лявонава і Уладзіміра Асіпенкі;

• запрасіць міжнародных экспертаў, чия незалежнасць не аспрэчвалася ў бакамі, і такім чынам пачвердзіць або аспрэчыць наяўнасць ў следствіі матывуў для ўтрымання затрыманых пад вартай да суда.

► ПАДРАБЯЗНАСЦІ

КАЦОРА СПЫНІУ ГАЛАДОЎКУ

Лідэр гомельскіх апазіцыянероў Уладзімір Кацора, які быў арыштаваны судом за акцыю ў памяць зніклага 10 гадоў таму генерала Юрыя Захаранкі, спыніў сухую галадоўку, якая працягвалася шэсць дзён.

Пра спыненне галадоўкі таксама заяўлі старшыня гомельскай абласной арганізацыі АБ'яднанай грамадзянскай партыі Васіль Палякоў і актыўіст кааліцыі АДС Юрый Захаранка.

"Мы не можам рзыкаць жыцьцё нашага лідэра, які на гэты момант знаходзіцца ў цяжкім стане, у яго рэзка пагорышлася здроўе", — патлумачыў Палякоў.

Ен паведаміў, што 30 чэрвеня Кацора з сябрамі наведаў суд Цэнтральнага раёна, дзе яны даведаліся, што разгляд касцыйнай скарыгі прызначаны на 22 ліпеня. "Гэта падкрэслівае, што ўлады не готовы на супрацоўніцтва, нікіх крокуў наперад мы не бачым. Замест таго, каб шукаць

зніклага генерала Захаранку, праваахоўнікі пераследујуць людзей, якія нагадалі ім пра гэта. Працягваша галадоўку не мае сэнса, тому што гэта нічога не мяніе, улады не зацікаўлены ў вырашэнні гэтых праблем", — зазначыў Палякоў.

Цяпер вырашашацца пытанне пра тое, дзе Кацора будзе выходзіць з галадоўкі — у балынцы ці дома. Таксама не вырашана пакуль, ці будуць працягваць галадоўку лідэр гомельскіх камуністаў (ПКБ) Уладзімір Сякерка і актыўісты гэтай партыі Валерый Рыбчанка і Святлана Міхальчанка.

25 чэрвеня суддзя суда Цэнтральнага раёна Марына Дамненка пакарала ўдзельнікаў акцыі ў памяць генерала Юрыя Захаранкі штрафамі. Кацора быў арыштаваны на трое сутак. У зале пасяджэнні палітык у знак пратэсту супраць рашэння суда аўбіў сухую галадоўку. Пасля вызвалення з ГЧУ ён яе працягіў. Галадоўку Кацора праводзіў у афісе арганізацыі АБ'яднанай грамадзянскай партыі. 29 чэрвеня ў сувязі з пагаршэннем стану да яго

зыкалі "хуткую дапамогу". Пасля агляду ўрач выклікаў нарад міліцыі для прымусовай шпіталізацыі. Міліцыянеры ўзялі заяву ад Кацоры пра адмаўленне ад шпіталізацыі.

У прыватным доме, дзе арандуе памішканне офіс АГП, усе дні галадоўкі ішло супрацтваванне апазіцыянероў і міліцыі. Супрацоўнікі міліцыі з 25 чэрвеня тройчы зрывалі расцяжкі "Галадоўка пратэсту", а таксама некалькі разоў зафарбоўвалі разам з работнікамі камунальных службай надпіс "Галадоўка", якія з'яўляюцца на варотах дома. Каля дома практична пастаянна дзяляться на варотах дома. Каля дома практична пастаянна дзяляўся на варотах дома. Каля дома практична пастаянна дзяляўся на варотах дома.

Алена Германовіч, БелаPAN

КРЕДЫТ

НОВЫ МІЛЬЯРД ДОЛАРАЎ

Алена Запалянская

Міжнародны валютны фонд павялічыў памер крэдыту stand-by для Беларусі на 1 мільярд долараў, акрамя таго, у бліжэйшы час у краіну паступіць чарговы транш МВФ на 680 мільёнаў. Для гэтага афіцыйныя Мінск быў вымушаны прайсці яшчэ крок да лібералізацыі эканомікі — пашырыць межы валютнага калідора для беларускага рубля.

Беларускі бок разлічвае атрыманію новыя грошы ўжо ў першай палове ліпеня.

Праграма, якую ўзгаднілі з МВФ, прадугледжвае, што Беларусь захавае ў гэтым годзе збалансаваны бюджет, будзе захоўваць адэкватную жорсткую грошава-кредытную палітыку, забяспечыць большу гнуткасць атрыманнага курса ў калідоры +/- 10%, паглыбіць структурную рэформы. Акрамя таго, запланавана сур'ёзна праграма па прыватызацыі. У МВФ спадзяюцца, што ў Беларусі будзе прыняты новы закон аб прыватызацыі і ўтворана прыватызацыйная агенцтва.

Треба адзначыць, што Беларусь ва ўмовах не атрыманага апошніяго траншу крэдыту ад Расіі актыўна шукае грошы на Захадзе.

Пасля сустэрэны презідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з амерыканскімі кандрэсменамі з 28 чэрвеня з'явілася магчымасць атрымання крэдыту і з ЗША. Прынамі, такі звесткі распаўсюдзілі па выніках сустэрэны з амерыканцамі прадстаўнікі апазіцыі.

У прыватнасці лідэр АГП Анатолій Лябедзька па выніках сустэрэны распавёў: "Яны ўсё ж пакуль не могуць і не хочуць верыць словам, а толькі спра-

вам. Таму яны дастаткова прыхильна пастаўліся да формулы: крэдыты і інвестицыі ў абмен на ўнутрыпалаітычны дыялог і свабодныя выбары пры ўмове мараторыя на палітычныя разніцы і адсутнасці палітычных вязніў".

На меркаванні эканаміста Леаніда Злотніка, практична немагчымы разгледзіць, які крэдыт лепей: расійскі ці МВФ. Крэдыт ад МВФ па стаўцы на 2% меней за расійскі, затое расійскі даецца пад умову 5 гадоў прадлангі, калі выплачваюцца толькі працэнты, і грошы аддавацца запазычанасці, якія краіна зрабіла раней. Якія цікі падлічваюцца, што, каб захаваць узровень жыцця ў Беларусі, траба знешніх "уліванняў" у эканоміку каліж 1 мільярда. Каля 1 мільярда засталося 1,7 мільярда плюс новы крэдыт у 1 мільярд — трэх месяцах спакойнага жыцця. А потым будаць зноў праблемы", — лічыць эканаміст.

▼ ТЫДНЁВЫ АГЛЯД

ПЕРАТРАХІВАЦЬ І ПЕРАТРАХІВАЦЬ!

Сяргей Салоуёў

Эмануіл Зельцэр

**“Ператрахівак”, здаецца,
любімая справа прэзідэнта.
Як і фраза пра тое, што
“спрос будзе жэстачайшы”.**
**Каго толькі прэзідэнт
не “ператрахіваў” — і
парламент, і КДБ, і Савет
міністраў. Зараз чарга
дайшла да Міністэрства
унутраных спраў.**

На нарадзе з аператрыўна-
начальніцкім складам органаў
унутраных спраў 29 чэрвеня
Аляксандр Лукашэнка заявіў,
што лічыць неабходным рэфар-
маваць МУС.

“Наша міліцыя, шчырая ка-
жучы, не горшая, чым у нашых
суседзяў”, — сказаў прэзідэнт.
— І па эфектыўнасці, і гатак
далей. Не горшая. Але яна мае
патрэбу ў пэўнай реформе. Мы
нарэшце павінны, узяўшыся за
міліцыю, зрабіць яе кампактнай,
страйнай. Калі троба адзін-
ліць нешта ад міліцыі, давайце
аддзяляць, трэба функциямі
нейкім надзяляць міліцию, да-
вайце надзяць, але якім? Да
першага студзеня гэтыя працэс
павінен быць закончаны”.

Пры гэтым Лукашэнка
спаслаўся на факты праверкі
органу МУС, якая была аргані-
завана па яго даручэнні Савет-
там бяспекі і Адміністрацый-
ной прэзідэнцтва. Толькі сёлета ў МУС
было выяўлена 41 злачынства
карупцыйнай скіраванасці. У
іх учыненні браў удзел 31 спра-
цоўнік міліцыі. Шмат наракан-
няў выклікае раскрыўальнасць
злачынстваў і прафесіяналізм
новых супрацоўнікаў.

Сапраўды, толькі за апошнія
пяць месецяў 2009 года зла-
чыннасць вырасла ў 28 разах
крайні. Па-ранейшаму ёнцо
праблемы з якісю следствіем
і дазваннем. У першым квартале
з-за непаднёўтыя пракурорскіх
праверак адменена больш за 3
тысічы рашэнніў аб адмове ў
распачынанні крымінальнай
справы. Паводле слоў Лукашэн-
ка, асноўнай прычынай цяжкіх
і асабіўскіх злачынстваў
застаецца п'янства. Удзельная
вага злачынстваў у грамад-
скіх месцах сярод агульнай
колькасці злачынстваў дасяг-
нула 44%, колькасць асабіўскіх
цяжкіх павялічылася амаль
на троць, забойстваў з замахам
на жыццё — на 50%. Прэзідэнт
звязніў увагу і на ніжнюю рас-
крыўальнасць крадзяжкоў: у
асобіўскіх рэгіёнах краіны яна
не перавышае 15%, а ў Мінску —
14%. Ніжкай застаецца кам-
пенсацыйнасць матэрыяльнага
урону — толькі 17%, а па каруп-
цыйных злачынствах — 28%.

Менавіта з-за гэтага трэба
“ператрахніць” МУС з пэў-
тарацівай. Але яго амністыї.
Лукашэнка падпісаў указ пра
памілаванне.

Канешне, мала спадзяванняў
на тое, што мы даведаемся,
пра што размаўлялі сенатары
з Лукашэнкам, а таксама (гэта
галоўнае) як яны гэта рабілі. Але
жан Хаўер Салана, ані

Беніта-Ферэра Вальдзнер гэтага
не дамагліся. І, після, Лукашэн-
ку далі зразумець, што сюды
прымехалі не “васкі”, не абазнаны
ў беларускіх пытаннях, а
дасведчаныя і кампетэнтныя
прадстаўнікі супердзяржавы.
І Лукашэнка вымушаны быў
саступіць.

Пытанне толькі ў тым, што
паабіцілі кангрэсмены ў адказ
на вызваленне Зельцэра. Можа,
яго папросту “выкупілі”. Болі-
таральна за дзень вызвалення
Зельцэра савет дырэктараў
Міжнароднага валютнага фонду
даварышыў першы разгляд у
межах дамоўленасці з уладамі
Беларусі пра кредит стэнд-
бай, запередіўшы фактычнае
выдзяленне кредиту ў памеры
679,2 мільёна долларуў і павя-
лічыўшы а佈'ем фінансавай
падтрымкі да 3,52 мільярда.
Першапачатковая ж а佈'ем фі-
нансавання праграмы экана-
мічных реформ, разлічанай на
15 месецяў, складаў прыблізна
2,51 мільярда долараў. Можа,
Лукашэнку намякнулі, што
без вызваленія Зельцэра да-
датковая сума кредиту будзе
заблакаваная?

Але гэта — не больш чым
згадкі.

І яшчэ адна цікавая наві-
на. У Палаце прадстаўнікоў
ствараецца рабочая група
на распрацоўцы прапаноў
на ўвядзеніі мараторыя на
смяротную кару. Пра гэта 29
чэрвеня на прэс-канферэнцыі
ў Мінску паведаміў старшыня
парламенцкай камісіі па на-
цыянальнай бяспечы Віктар
Гумінскі.

Нагадаем, што ўвядзенне
мараторыя на смяротную кару —
адно з патрабаванняў Пар-
ламенцкай Асамбліе Савета
Еўропы для аднаўлення беларус-
кім парламенту статусу
спецыяльнага запрошанага
ў ПАСЕ. Такое рашэнне было
принятае 23 чэрвеня ў Страс-
бургу.

Цікава, навошта ў парла-
менце ствараецца рабочую групу
на мараторию на смяротнае
пакаранне? Мараторый — гэта
ж не поўная адмена пакарання,
а толькі прыпыненне яго ўкы-
вання. Гэта не патрабуе нікіх
зменаў у законах Беларусі,
чым займаецца парламент.
Для ўвядзення мараторыя
дастараткаў ўказа прэзідэнта,
ягонага дакрота ці чаго яшчэ,
на чымён можа паставіць свой
autograph. Бачна, што пытанне
смяротнага пакарання стане
чарговым аргументам у гандлі
— на гэты раз з Еўропой.

▼ ФІГУРЫ ТЫДНЯ

MIKALAI PINIGIN

Харктар прынцыпавага
менеджэра прайвіту новы
мастакі кіраунік Нацыяналь-
нага акадэмічнага тэатра імя
Янкі Купалы Мікалай Пінігін.
Пакуль толькі на словах. А час
пакажа, наколькі яны будуть
сугучныя са справамі. «Я ніколі
не буду ставіць п'есу толькі
тому, што гэта беларускі тэкст
ці беларускі аўтар», — заяўві
Пінігін журналістам, патлу-
мачыўшы, што п'есы будуть
найперш ацэнвацца з пункту
мастакі вартаці. Радыкаль-
ных пераменай і звыльненія
мастакі кіраунік не паўбяцай,
хадзіць паводле яго слоў, у Купа-
лаўскім ёсць некаторыя праблемы
сродкі акцéraў сцэнічнага
ўзросту. У сувязі з унутранымі

рэформамі: бліжэйшым часам з рэпертуару тэатра знікнучы некалькі
спектакляў, шэсць — з вялікай сцэны, пяць — з малой. Малую сцэну
Мікалай Пінігін хоча зрабіц эксперыментальнай пляцоўкай не толькі
для маладых рэжысёраў і драматургаў, але і ў цэлым тым месцам, дзе
«штосьць здабывае як творы працэс», перадае агенцтва Belaplan.
Бліжэйшым часам глядачы змогуць убачыць некалькі прэм'ер: п'есу
Франсіса Вебера «Вячэра з прыдуркам», дзе Мікалай Пінігін выступае
у якасці рэжысёра-пастаноўчыка, а таксама рэканструкцыя вечара ў
Нясвіжскім палацы з выкарыстаннем элементаў балета і оперы. Другі
спектакль будзе паставаўшы паводле сцэнару Уршулы Радзівіл, якая
жыла ў XVIII стагоддзі і пісала п'есы для палацаўага тэатра ў Нясвіжы.
Яго прэм'ера прызначана на 2010 год.

MIKALAI ZAYCHANAKA

Міністр эканомікі Беларусі Міка-
лай Зайчанака даволі арыгіналь-
ным спосабам реалізуе праграму
імпартазамішчэння. «Я гэта не афи-
шую, але я забарані жонкы купляць
імпартныя прадукты», — расказаў
міністр на брифінгу ў Мінску, камен-
туючы асабісты ўнісак кірауніцтва
Мінэканомікі ў амежаванні спакы-
вецкага імпарту.

Пры гэтым Зайчанака не лічыць,
што ў перыяд крыйзісу трэба асабіўка
эканоміцы. Паводле яго меркавання,
для больш хуткага падарадлэння
крыйзісных з'яў неабходна больш
купляць айчынных тавараў.

Акрамя ўласнага прыкладу, для
стымулявання попыту на беларускія
спакывецкія тавары ўрад падтрымаваў практэктаваніе дзяржаўнага
рашэння: банкі будуть выдаваць спакывецкія крэдыты на набыццё бе-
ларускіх тавараў па палёткавай стаўцы — 10 процэнтаў гадавых. Гэта пры
тым, што апошнім часам банкі выдаваюць спакывецкія крэдыты ў беларускіх
рублях пад 22–23 процэнта гадавых.

ALEG KACHAN

Галоўны фатэль у Міністэр-
стве спорту і турызму на
гэтым тыдні заняў Алег Качан.
Новапрызначанаму міністру
41 год. Нарадзіўся ён у містэцку
Чэрвень, а жыве ў Лагойску. У
1986 годзе скончыў Смілавіцкі
саўгас-тэхнікум Дзяржаграпра-
тра БССР, у 1992 годзе — Брасцкі
дзяржаўны педагагічны інстытут
імя А. С. Пушкіна. Але не гэтым
адметнай фігура чыноўніка. У
свой час Алег Качан стаў самым
маладым загадчыкам дзярзелам,
потым намесікам старшыні Лагойскага
райвыканкама, затым начальнікам
Мінскага абласнога управління спорту. Алег
Качан дагэтуль быў чалавекам
непублічным і ў кулурных ін-
трыгах аслабіўшым сасіяці.

Пасля заступлення на новую пасаду міністр дай інтарвю спартуўнай газете
“Прэсбол”, якія была дубогу “чорных спісаў”, што ўжо з'яўляецца нечаканым,
але абандзейлівым ходам. Журналісты “Прэсбола” лічаць, што прызначэнне
на пасаду міністра “маладога, паддніутага, абалынага кірауніка дорысць
надзею на аўтактыўную, канструктывную перамены, якія вельмі патрэбныя
сёння галіне”.

► АД ПЕРШАЙ АСОБЫ

Джонатан Мур: “ПАВАЖАЙЦЕ МІНУЛАЕ, АЛЕ БУДУЙЦЕ БУДУЧЫНЮ!”

7 ліпеня Часовы Павераны ЗША ў Беларусі Джонатан Мур завяршае свае паўнамоцтвы. Напярэдадні яго ад'езду на новому прызначэнню на дыпламатычную работу ў Боснію з ім суптрэсӯ шэф-рэдактар “Новага часу” Аляксей Кароль.

— Апошнім часам палітыка Еўрасаюза ў адносінах да Беларусі істотным чынам змянілася. Беларусь прынятая ў праграму “Усходніга партнёрства”. Нядайна з афіцыйным візітам Мінск наведала ёўракамісар Беніта Ферзра-Вальднер. Між тым, Злучаны Штаты Амерыкі санкцыі не адмініструюць. У кантыксе гэтых падзеяў, ці сэць прынцыповых адрозненні ў палітыцы ЗША і ЕС у адносінах да Беларусі?

— І ў ЗША, і ў Еўрасаюзе, як гэта адзначала і Ферзра-Вальднер, ёсьць вера ў вялікі патэнцыял, якім валодае Беларусь. І калі адбудуцца паліпшэнні, калі будуть праведзены дэмакратычныя реформы па вызначаных накірунках, гэта дазволіць Злучаным Штатам паліпшыць адносіны з Беларуссю.

Думаю, што ёсьць адрозненні на тэхнічным уроўні. Беларусь з'яўляецца суседам Еўрапейскага Саюза, але не з'яўляецца суседам Злучаных Штатуў. Мы — адна краіна, а не саюз 27 краін, і ў нас німа такіх палітыкі ўсходніга партнёрства, як у Еўрасаюзе. Але, дазвольце падкрасліць, мы падтрымліваем праграму “Усходніга партнёрства”. Мы разглядаем яе як важны механізм паліпшэння сітуацыі ў розных сферах, у тым ліку і з сферы правоў чалавека.

— Вядома, што як у Беларусі, так і ў іншых краінах ЕС існуюць адрозненні ў падыходах да рэалізацыі этай праграмы. Галоўным чынам на лініі “рэзаліттыка” ці каштоўнасці. Якім чынам гэта адбываецца на пазіцыі ЗША? У чым ваш прыярытэт — каштоўнасці ці “рэзаліттыка”, прагматыка пэўных выгодаў?

— Пераважае, безумоўна, аддача каштоўнасцям. Гэта тая самая свабоды і каштоўнасці — агульныя і для Злучаных Штатуў, і для Еўрапейскага Саюза. І гэтыя каштоўнасці з'яўляюцца цэнтральнымі ў палітыцы ЗША, як у часі папярэдняй, так і пры цяперашнім адміністрацыі. Мы не любім санкцыі і хочам, каб ях не было. Але гэта сітуацыя можа змяніцца толькі ў выніку дыялога з Беларуссю.

— Прыйшлоўся дастатковая часу, калі зневешнепалітычны курс ЗША вызначае новая адміністрацыя прэзідэнта Барака Абамы. Што было ў звязку з падчыненіем ад папярэдняй адміністрацыі і якія новыя

нююансы можна акрэсліць у сучаснай палітыцы?

— Дазвольце найперш адзначыць, што палітыка ў адносінах да Беларусі падзяляецца як дэмакратычнай, так і рэспубліканскай партыямі. У нас быў прэзідэнт-рэспубліканец, зараз — прэзідэнт-дэмакрат, але ў асноўных фундаментальных палітыкі застаецца нязменнай. Як і палітыка кангрэса, якую падзяляюць абедзве партыі.

У гэтym кантыксе я вельмі рады, што 30 чэрвеня мы сустрэлі тут, у Мінску, дэлегацыю кангрэса ЗША, якая прыбыла з візітам у Беларусь. У склад дэлегацыі ўваходзілі шэраг сенатараў і сябраў палаты прадстаўнікоў.

— Этай візіту было напротиставаць азягламеру з сітуацыяй у Беларусі, ці існаваў разлік на магчымую карэकцію палітыкі ЗША?

— Наколькі я памятаю, візіт падобнага ўзроўню адбыўся калі дзесяці гадоў таму. Затыкаўшася ў азягламеренні з сітуацыяй у Беларусь ўзрасла. І зразумела, гэты візіт даў магчымасць дэлегацыі скласці свае меркаванне па сітуацыі ў Беларусі. Яны прыезджалі сюды не як прадстаўнікі Барака Абамы, новай адміністрацыі. Яны прадстаўлялі саміх сябе. Нашаму кангрэсу належыць выключна ўпэўнёваная роля ў фарміраванні палітыкі ў адносінах да Беларусі.

Думаю, што ёсьць адрозненні на тэхнічным уроўні. Беларусь з'яўляецца суседам Еўрапейскага Саюза, але не з'яўляецца суседам Злучаных Штатуў. Мы — адна краіна, а не саюз 27 краін, і ў нас німа такіх палітыкі ўсходніга партнёрства, як у Еўрасаюзе. Але, дазвольце падкрасліць, мы падтрымліваем праграму “Усходніга партнёрства”. Мы разглядаем яе як важны механізм паліпшэння сітуацыі ў розных сферах, у тым ліку і з сферы правоў чалавека.

— Геапалітычная вага Беларусі ў кантыксе зношэння палітыкі ЗША адносна неявлікай ў парадунні з краінамі Еўрасаюза. У такім выпадку, які практичны сэнс бачаць Злучаны Штаты ў праграме ўніверсальнай палітыкі ў адносінах да Беларусі? Ці не абумоўлена гэта расійскім фактарам?

— Абмеркаванне адносін ЗША і Расіі знаходзіцца па-за межамі майстрыфесійнай адказнасці.

Мы чакамім саміту з узделам прэзідэнта Абамы і Міядзведзея ў сярэдзіне ліпеня. З улікам нядайшніх падзеяў адносіны паміж Беларуссю і Расійшчынай аблікоўваюцца. Магу вас запэўніць, што нашы адносіны з Беларуссю не залежаць ад адносін Беларусі з Расійшчынай. Беларусь — сусед і партнёр Расіі. Наш пункт погляду, наша занепакоенасць і нашы спадзіванні, якія мы звязываем з Беларуссю, не залежаць ад адносін Беларусі з Расійшчынай. Мы лічым, што наспелыя змены ў палітычнай сітуацыі, правядзенне реформ мусіць адбывацца па ўнутраных раціонях, прынятых у Беларусі, у незалежнасці ад Расіі.

— Ці з'яўліся, на Ваш погляд, некія новыя падставы, каб бізнесам часам чакаць аднаўлення работы амерыканскай амбасады ў поўным складзе да ўпэўненай палітыкі?

— Мы заўсёды былі адкрытыя да вяртання беларускіх дыпламатаў, адкліканных з Вашынгтона.

Мы неаднаразова ўздымалі пытанне пра адмену абмежавання колькасці амерыканскіх дыпламатаў у Беларусі. Але прагрэсу, на жаль, не наглядаем. Безумоўна, гэта было бы пазітыўным крокам. Але гэта, магчыма, не ёсьць нашым самым вялікім прыярытэтам. Хаця мы і працавалі ў складаных у біоракратычным сэнсе ўмовах, але самае галоўнае, што мы мелі магчымасць выконваць сваю работу. Мы знаходзімся тут, каб прадстаўніць інтарэсы Злучаных Штатаў. У міне чацвёртага пудоўных калег, і, думаю, мы працуем добра.

— Трэба разумець, што хаяць намёку з беларускага боку пра вяртанне ранейшага статуса амерыканскай амбасадзе не было?

— Я не атрымліваў такіх зна-
каў.

— Ці адчуваеце Вы розніцу ў адносінах беларускага боку да Вас як прадстаўніка ЗША і да Вашых калег з амбасадой єўрапейскіх краін з улікам прынципа праграмы “Усходніга партнёрства”?

— Шчырая каکучы, лічу, што на працягу года пасля таго, як было зменшана колькасць дыпломатаў, нашы адносіны з беларускімі ўладамі праходзяць на прафесійным узроўні. Прагнучы з іроніяй, але ў некаторых выпадках яны нават палепшиліся.

— Вы прадоўжылі маратом-рэйтинг на частку санкцый. У якім выпадку санкцыі могуць быць пасцерэджаны, у якім канчатковка адменены?

— Рашиэнне па санкцыях будзе прыматацца ў Вашынгтоне ў каstryчніку, або, магчыма, у лістападзе гэтага года. У нас няма спецыяльнага спісу, у якім канкрэтнікі засядаюцца б, што павінна быць зроблена, што — не. Ёсьць сігналы на тое, што беларускі бок мае намер зрабіць яшчэ некаторыя крокі. Мы павінны будзем даць аэнкту што, што на гэтых напрамках адбылося ці не адбылося. Найперш з таго, пра што гаварыла Ферзра-Вальднер: свобода слова, свобода распаўсюджвання незалежных СМИ, зняцце перашкод пра рэгістрацыю грамадскіх арганізацый і гэтак далей. Рэчы, якія для нас настолік жа важныя, як і для ЕС. Дарэчы, Еўрапейскі Саюз будзе разглядаць пытанне па санкцыі прыкладна ў той жа час, што і Вашынгтон. Мы вельмі шчыльна супрацоўнічаем з Еўрапейскім Саюзам. Я сустракаўся з дарадцамі Ферзы-Вальднера шмат разоў — у БруSELі, Мінску, іншых месцах. Мес калегі таксама пастаянна кантактуюць з прадстаўнікамі ЕС на розных уроўнях. Перыйд каstryчнік-лістапад у аднойковай ступені важны для Злучаных Штатуў, так і для Еўрапейскага Саюза.

— Прынцыповая аснова супрацоўніцтва, наколькі я разумею, — тыя самыя даванація ўмоў ЕС для Беларусі, з якіх вылучаны ў якасці першасных пяць?

— Мы не канкрэтызавалі нашы патрабаванні менавіта як дванаццаці ці пяць умоў, але мы іх таксама падзяляем.

— Вызначэнне дыялога, на мой погляд, не зусім дакладнае. Хутчэй за ёсць, адбываецца працэс аднаўлення кантактуў паміж Захадам і Беларуссю, якія былі перарваны ў выніку палітыкі самаізоляцыі краінніцтва Беларусі. І гэта, безумоўна, нармальны працэс, які на татуаральны падгайджэвакантыктыкі з прадстаўнікамі ўлады, так і апазіцыі.

— Найперш, на Ваш погляд, з'яўлісяца санкцыі. У якім падыходзе Злучаны Штаты могуць прасачыць сваю гісторыю з тых часоў, калі па-беларускіх землях праходзіла рыса габройскай аселасці. Потым быў іншыя хвалі эміграцыі, у тым ліку апошняга дзвандцатагодзія. Акрамя гэтага ёсьць стратэгічны аспект. Беласусь — тая краіна, што мае агульную мяжу з краінамі NATO. Злучаныя Штаты падтрымліваюць імкненне цэнтральна-еврапейскіх і балтыйскіх краін стаць сябрамі NATO. Падтрымлівалі з поўным разуменнем таго, што мы такім чынам набліжаем межы NATO да Беларусі. У спадзянні, што гэта палепшиць і ўзмоцніць адносіны Беларусі з суседзмі.

Абсалютна відавочна, што амерыканскі бізнес зацікаўлены ў Беларусі. Гэта ключавая транзітная краіна на шляху да вялікіх рынкаў, расійскага, на-прыклад. Якось вытворчасці ў Беларусі ў некаторых сферах даволі высокая. І нягледзачы на складанасць, якія цяпер пераўжывае эканоміка, прадстаўнікі многіх перамен на нашай краіне. У нас быў грамадзянскі супольнасці, палітычных партый і прадстаўнікамі дзяржаўных структур. Што тычыцца перспектывы палітычных перамен, то, як і ў любой іншай краіне, у Беларусі такая магчымасць ёсьць. Ёсьць аднавленіе сацыяльна-еканамічных і палітычных фактарат. Знешнія і ўнутраныя. Нікакая палітычная сітуацыя не можа заставацца нязменнай. У парадунні з многімі еўрапейскімі краінамі, Злучаныя Штаты — усё яшчэ маладая краіна. Мы — сведкі многіх перамен на нашай краіне. У нас быў грамадзянскі супольнасці, якія для Злучаных Штатуў, так і для Еўрапейскага Саюза. Жанчыны атрымлівалі права голос. Толькі паўстагодзізм адзіняе нас ад перыяду — дзякуючы Богу, непрацяглага — нагнітання страху ў грамадства пад сцягам барацьбы з камунізмам, так званага “паливання на вядзьмарак”. І літаральна яшчэ некалькі гадоў тому

ПАЛІТЫКА

► МЕРКАВАННЕ

Ханс-Георг ВІК: НАВЕДАЮ ТОЛЬКІ ВОЛЬНУЮ БЕЛАРУСЬ

Беларусі не вярнулі статус адмислові запрошанай у Парламенцкую Асамблею Савета Еўропы. Галоўнай і фактычна адзінай умовай для прадстаўлення чаканага статусу з'яўляеца ўздзеянне мараторыя на смяротнае пакаранне. Свайমеркаваннем наконт унутраных і зневінных працэсаў трансфармацыі ў Беларусі з карэспандэнтам "НІ" Вольгай Хвойні падзяліўся былы кіраўнік місіі АБСЕ ў Мінску Ханс-Георг Вік. Цяпер дыпламат узначальвае ў Германіі арганізацыю «Правы чалавека ў Беларусі».

— Як вы пракаментуеце тое, што Беларусь так і не атрымала статуса адмислові запрошанай у ПАСЕ, нигледзічы на паярднікі становчыя прагнозы?

— У гэтых адносінах Беларусі яшчэ трэба многае зрабіць. Але ціпер на стале ў Савета Еўропы ляжыць рашэнне пра тое, каб зноў надаць Беларусі статус назіральніка, як гэты было ў 1990-х гадах. Аднак для вяртання гэтага статуса ёсць умова: апазыція павінна ўзделінічаць у пасяджэнні Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы нароўні з афіцыйнай делегацыяй.

— Прайшла інфармацыя, што Аляксандар Лукашэнка можа запрасіць ў юрід прадстаўнікоў апазыцыі. Прынамсі, Аляксандру Мілінкевічу прапорчылі месца віц-прем'ера. Як вы ацініваеце гэтых магчымасці?

— Я думаю, што гэта толькі спекуляцыя на ўрадлівай глебе, і распаўсюджваць іх нельга, бо реальная сітуацыя выглядае інакш.

— Еўропу абінаваючы на меркантыльны пазыцыі да Беларусі. Вы згодныя з тым, што чыноўнікі ЕС кіруюцца хутчэй разлікам, чым каітгоўнасцімі крытэрыямі?

— Гэта няправільна. Канешне, вялікае значэнне маюць пытанні эканамічнага развіцця. Аднак апошні візіт камісара Еўрасаюза па зневінных сувязях і палітыцы добраўседства Беніті Ферара-Вальднер паказаў, што менавіта дэмакратычныя працэсы мусіць быць умоваю ўзделу Беларусі ў «Усходніх партнёрствах». І апазыцыя, маладыя ёсе прадстаўнікі, грамадзянская супольнасць павінны быць пастаяннымі ўзделінікамі перамоў, што тычыцца Савета Еўропы, АБСЕ, іншых структур.

Фото: Надзея Чучко

Амбасадар Ханс-Георг Вік

— Як вы ацініваеце змены, што адбываюцца ў краіне? Ці маюць яны реальныя характар?

— Я думаю, што гэта не толькі касметычныя мерапрыемствы. Гэта жаданне Мінска, кіраўніцтва краіны, атрымаць незалежнасць ад Масквы, атрымаць доступ да суверэнітасці з Захаднім Еўропай, скраціць аднабаковую залежнасць ад Масквы пляхам пашырэннем заходніх опций. Як далёка гэта пойдзе, мы паглядзім пазней. Але еўрапейская сістэма каітгоўнасці з'яўляецца базай нашага існавання, яе нельга ігнораваць. Канешне, можна зрабіць інші крок, адсунуць ўбок каітгоўнасці, аднак сістэма гэтых каітгоўнасцяў ёсьць асновай адносінаў. Еўропа сваім прыкладам паказвае і даказае, што дэмакратыя і эканоміка мусіць ісці побач для кожнага асобнага чалавека і грамадства ў цэлым.

— Ці можна казаць пра паліпішэнне адносін паміж Германіяй і Беларусью?

— Акурат у межах «Усходніх партнёрстваў» павінна быць больш супстречай на афіцыйным узроўні. Аднак вельмі важна, каб у гэтym прадпрыемстві ўзделінічала і грамадзянская супольнасць Беларусі. Праўда, гэтага, відань, не будзе з той прычыны, што дэмакратычныя сілы не прадстаўленыя ў парламенце.

— Ці маедзе намер наведаць Беларусь бліжэйшым часам?

— Мне адмовілі ў візе, таму я думаю, што наведаю толькі вольную Беларусь.

► ЕЭС—БЕЛАРУСЬ

“ПРАГМАТИЧНА-ПРЫНЦЫПОВАЯ” ШВЕЦЫЯ

Вольга Хвойні

Падрыхтоўка рашэння пра адмену або прадзяг санкцыі для Беларусі пачненца ў каstryчніку, а сама рашиэнне, хутчэй за ёсё, будзе прынята ў лістападзе. Пра гэта паведаміў пасол Швецыі ў Беларусі Стэфан Эрыксан на прэс-канферэнцыі, прысвечанай пачатку старшынства Швецыі ў Еўрасаюзе ў бліжэйшыя шэсць месяцаў.

«Мы спадзяймамо, што беларускі бок зробіць належную крокі, каб Еўрасаюз змог прыняць правільнае рашэнне», — зазначыў Стэфан Эрыксан. — Нармалізацыя стасунку ў інтэрэсах як Еўрасаюза, так і Беларусі. Галоўнае — гэта дыялог і рух». Дыпламат адзначыў, што ЕС вітэе перамены ў беларускім грамадстве. «Мы будзем на-далей працаўцаць, каб працягвацца дыялог і контакты. Важна весці дыялог адначасова з уладамі і грамадзянскай супольнасцю краіны, — падкрэсліў кіраўнік пасольства Швецыі. — Нас лічачь прагматычнай нацыі, аднак у некаторых пытаннях мы займаём прынцыпавую пазицію». Паводле слоў паслара пасла, падчас старшынства ў ЕС Швецыя будзе надаваць увагу аспектам абароны праву чалавека і прававой дзяржаўности.

Справа налева: амбасадар Швецыі ў Рэспубліцы Беларусь Стэфан Эрыксан; часовы прадстаўнік іспанскага старшынства, якое пачненца ў першай палове 2010 года, — амбасадар Вілікабрытаніі Найджэл Гулд-Дэйс; часовы павернены ў справах Еўрапейскага Саюза ў Беларусі, амбасадар Жан-Эрні Хольцапфель

заканадаўства адносна візаў, якое ўступіць у дзеянне праз шэсць месяцаў. Яно прадугледжвае зніжэнне коштага на візы для дзяцей да 12-і гадоў», — паведаміў дыпламат.

Што тычыцца эканамічнай падтрымкі Беларусі, то, як паведаміў кіраўнік прадстаўніцтва Еўракамісіі ў Беларусі Жан-Эрні Хольцапфель, рашэння на-конт вылучэння Еўрасаюзам крэдыту Беларусі пакуль няма. «Беларусь зрабіла гэтыя запытаванія ўсім нідаўна, і дакладна сказаць, калі будзе вынесенае рашэнне, пакуль немагчыма. Траба чакаць», — зазначыў дыпламат.

Сярод прыярытэтаў ЕС пад старшынствам Швецыі — развіціе стасунку ў краінамі Балтыйскага регіону, Еўрапейскай палітыкі добраўседства, і ў прыватнасці праграмы «Усходніе партнёрства». У межах апошніх на 27

базавых велічынь. Гэтыя нормы будуть дзейнічаць на практикы, калі законапраект прыме Савет міністраў, а таксама падпіша кіраўнік дзяржавы.

Паводле слоў старшыні парламента Уладзіміра Андрэйчанка, асаблівасць Еўрапейскай падтрымкі — адказнасць парушальнікаў новых нормаў — ужыванне аллагою на вуліцы абыдзіцца ў восем базавых велічынь. Калі на прыярытэтаў гэтыя нормы будуть дзейнічаць на практикы, кіраўнік дзяржавы пакаранне ў спагнаніі парушальнікаў зноў зловіца за распісаннем спіртнога ў грамадскіх месцах, яму будзе пагражана штрафа на памеры ад 2 да 15 базавых велічынь або адміністрацыйны арышт.

Паленне ў грамадскіх месцах будзе карацца штрафам да 4 разгледжана дзеяць дэкрэтам. Спікер Уладзімір Андрэйчанка заявіў, што праца сесіі прайшла «канструктыўна і падтрымкава». За гэты час было разгледжана 95 пытанняў, прынятага 35 законапраектаў у першым чытанні, 27 — у другім, 13 праектаў законаў або адміністрацыйны арышт. Паленне ў грамадскіх месцах будзе карацца штрафам да 4

навхойнага суда Рэспублікі Беларусь Валерый Сукала 25 чэрвеня заявіў, што судовая сістэма Беларусі гатовая да таго, каб у краіне адмянілі смяротную кару.

«Калі ў Канстытуцыйнага суда Беларусі смяротная кара пазначаная як часовая, то гэта норма непазбежна паянгне за сабою яе адмену. Мараторый на ўжыванне смяротнай кары — гэта мера прамежкавая», — зазначыў старшыні Вярховага суда Еўрапейскага Савета Еўропы. «Зробленая вялікай праца ўнакірунку аднаўлення для Нацыянальнага сходу Беларусі статус адмислові запрошанай у ПАСЕ», — падкрэсліў спікер.

Нагадаю, што напрыканцы чэрвеня ў «палаты» была створаная працоўная група па распрацоўцы прарапанову па ўядзеніні мараторыя на смяротнае пакаранне. Увядзенне мараторыя на смяротную кару — адно з патрабаванняў Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы для аднаўлення Беларусі статусу адмислові запрошанай у ПАСЕ. Старшыні

► ПАЛАТА

ХУТКА І КАНСТРУКТЫЎНА

Вольга Хвойні

Завяршыла сваю працу другая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

Апошнія пасяджэнні парламента пачалося са спазненiem на паўтары гадзінны. Прывчынай затрмыкі сталі сустэрэны спікера Уладзіміра Андрэйчанкі з дэлегацыі Вярховай Рады Украіны і кангрэсменамі ЗША. Дэпутаты хуценька без дзяртіх аблермаванняў прынялі ў першым чытанні шэраг змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законапраекты.

Найбольш цікавым ёсьць унісенне нормы ў праект Закона «Аб унісенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях

дэклараўвання фізічнымі асобамі прыбыткаў, маёмы і крываці ў грашовых сродках», якая прадугледжвае амбекаванне перыяду, за які падатковыя органы маюць права патрабаваць дэклараўвання прыбыткаў — не больш дзесяці поўных календарных гадоў, што папірэднічаюць году, у якім быў накіраваны пісмовы запрос абл. прадстаўленію дэклараціі ад прыбыткаў і маёмы. Унесенія

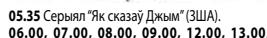
зменыў, што праца сесіі прайшла «канструктыўна і падтрымкава». За гэты час было разгледжана 95 пытанняў, прынятага 35 законапраектаў у першым чытанні, 27 — у другім, 13 праектаў законаў або адміністрацыйны арышт.

Паленне ў грамадскіх месцах будзе карацца штрафам да 4

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

TV

6 ЛІПЕНЯ, ПАНЯДЗЕЛАК

05.35 Серыял "Як сказаў Джым" (ЗША).
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00,
 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55
 Навіны.
06.05, 07.05, 08.10 «Добрай раніцы, Беларусь»
 06.45, 07.45 Зона X.
 07.30, 08.25, 11.50 Дзялэвое жыццё.
 08.20 Гатуем разам.
 08.30 У свеце матара.
 09.10, 15.25 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
 09.15 Nota Bene.
 09.40 «Задарóе».
10.10 Жаночае ток-шоу "Жыццё як жыццё". Я
 супраць сажсу да шлюбу".
 11.05 Серыял «Два бакі адной Ганны».
 12.10 Серыял «Эўрэка» (ЗША). 1-я серыя.
 13.35 Камедыйны серыял «Клініка» (ЗША).
 14.05 «Будні члопітнаў». Андрэй Крайнou.
 14.30 Відэафіlm АТН «Зборя Перамогі. Брэс-
 тчына».
 15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
 15.30 Культурныя людзі.
 16.05 Вострасюжэтны серыял «Двое з куфара».
 16.50 Меладрама «Эртыярыя прыгакосі».
 17.50 Серыял «Два бакі адной Ганны».
 18.50, 00.00 «Зона X». Кримінальная хроніка.
 19.30 «На грані «Дыяметру». Відэафіlm АТН.
 19.55 Ток-шоу «Ход у дзядз». 21.00 Панарама.
 21.50 Відэафіlm АТН «Прабач мянэ».
 22.15 Серыял «Доктар Хайс» (ЗША).
 00.05 Звেнь спорту.
 00.20 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00
 Навіны.
06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
 09.05 Концеры.
10.10 Эўзяра неверагоднасці. «Жыццё пасля
 жыцця».
 10.40 Музыкальны.
 11.00 Навіны.
 11.05 Навіны спорту.

11.10 «Кантрольны закуп».
 11.40 «Ералаш».
 13.00 Навіны.
 13.05 Навіны спорту.
 13.10 «Зразумець. Прабачыць».
 13.45 «Іны ванвали за Радзім». Васіль Корж.
 14.45 «Жада ведаць» з Міхайлем Шырвіндтам.
 15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўза».
 16.00 Навіны.
 16.10 Навіны спорту.
 16.15 «Прынцеса цырка». Шматсерыйны фільм.
 18.00 Навіны.
 18.15 Навіны спорту.
 18.20 Серыял «Мая выдатная няня».
 19.05 Чакай.
 19.10 Навіны.
 19.20 Навіны.
 19.30 Навіны.
 19.40 Навіны.
 19.50 Навіны.
 19.55 Навіны.
 20.00 Час.
 20.30 Навіны.
 21.00 Навіны спорту.
 21.05 «Ток-шоу "Выбар"».
 22.05 «Цень самурая». Шматсерыйны фільм.
 23.10 Навіны.
 23.25 Навіны спорту.
 23.30 «Мотафрыстай. Сусветная серыя».
 00.30 «Зверотны адлік». Горад, пойастналі з
 попелу».
 01.00 Навіны.
01.15-01.25 Навіны спорту.

06.00 «24 гадзіны».
 06.10 «Раніца. Студыя добрага настрою».
 07.30 «24 гадзіны».
07.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
 08.30 «Тыданен».
 09.30 «Волкі сняданак».
 10.00 «Піць гісторый».
 10.30 «24 гадзіны».
 10.40 «Танга ўтрой». Тзеленавела.
 11.45 «Званая вічэр».
 12.40 «Сіла прыцягнення». Серыял.
 13.30 «24 гадзіны».
 13.50 Фільм «На спіне у чорнага ката».
 15.35 «Я - вандру́цца».
 16.00 «Культурнае жыццё» з А. Ефремавым.
 16.30 «24 гадзіны».
 16.50 «Спартовы тыданен».

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

17.10 «Наша справа».
 17.20 «Мінічына».
 17.30 «Званая вічэр».
 18.30 «Сіла прыцягнення». Серыял.
 19.30 «24 гадзіны».
 20.00 «Сталічны падрабязнасці».
 20.10 «СТБ-спорт».
 20.15 «Добры вечар, маліня».
 20.30 Фільм «Сёмы плястак». Расія, 2006 г.
 22.30 «24 гадзіны».
 22.55 «СТБ-спорт».
 23.00 «Сталічны футбοл».
 23.30 «Гучная справа».
00.25 «Людзі Шпака». Серыял.

06.55 Добрая раніца.
 07.55 Смачна з Барысам Бурдой.
 08.25 Тэлеброметр.
 08.45 Глясцадар.
 09.10 У этыя дзеян'.

09.15 Гадзіна суду. Справы сямейныя.
 10.10 Серыял «Сладчыніца» (Мексіка).
 11.05 Меладрама «Альчым» (Украіна).
 12.05 Мультсерый «Джордж з джуңглю».
 13.35 Гіноў.
 14.25 Пазакласная гадзіна.
 14.35 Таенны густ.
 15.35 Гадзіна суду з Паўлам Астахавым.
 16.30 Смачна з Барысам Бурдой.
 16.55 Медычныя таемніцы з доктарам А. Цярэшчанкам.
 17.35 Серыял «Сладчыніца» (Мексіка).
 18.35 Навіны культуры.
 18.50 Серыял «Вяртанне Турэцлага».
 19.45 Беларуская часіна.
 20.35 Кальханка.
 20.55 Экспедыція.
 21.00 Камедыя «Забойны футбοл».
 22.35 «Іншыя». Псіхалогія криміналу.
 23.05 Серыял «Сям'я Манн - стгадовы раман».

07.00 Добрая раніца, Расія!

09.20 Ранішняя пошта.

09.50 Фільм «Камедыя памылак». 1-я серыя.
 11.00 Весткі.
 11.30 «Камедыя памылак». 2-я серыя.
 12.35 Т/ф «ТАСС улаўнаважаны заявіць».
 13.50 Навіны - беларусь.

14.00 Весткі.

14.20 «Пакі смеху».

16.00 «Пётр Алейнікай. Няправілы герой».

Дакументальны фільм.

16.50 Навіны - беларусь.

17.00 Весткі.

17.25 «Кулагін і партнёры».

17.55 «Трымай мене мачней!». Тэлесерыйял.

18.50 Навіны - беларусь.

19.00 Весткі.

19.30 Тэлесерыйял «Кармеліта».

21.20 Руская серыя. Прэм'ера. «1941». Расія.

22.20 Тэлесерыйял «Тroe супраць усіх-2».

23.20 «Нічога асабістага». Інфармацыйна-саты-
 рычная праграма.

01.50 Заканчэнне эфіру.

06.00 Сеніча.

06.05 Інфармацыйны канал «Сеніча раніцай».

08.05 Серыял «Лебядзіны рай».

09.00 Сеніча. Выніковая праграма.

10.00 Сеніча.

10.20 «Кулінарны паядынак».

11.10 «Кватэрна пытанніне».

12.10 Прэм'ера. «Сярэдні клас».

13.00 Сеніча.

13.35 Серыял «Вяртанне Мухтара-2».

15.05 Серыял «Ээрапорт».

16.00 Сеніча.

16.25 Серыял «Вулыцы разбітых ліхтароў».

18.15 «Выратавальнік».

18.35 «Аліяд». Надзвычайнае здарэнне».

19.00 Сеніча.

19.35 Серыял «Правіла лабірінта».

21.35 «Вочная стука».

22.30 «Аліяд». Надзвычайнае здарэнне».

23.00 Сеніча.

23.20 Серыял «Псейдунім «Албанец-2».

23.40 Аб'екту.

06.00 «Беласат». Гары Паганіяя.

05.00 Гісторыя пад знакам Пагоні: «Рагвалод

і Рагнеда».

21.00 Аб'екту (галаўноye выданне)

21.20 «Угая, дзвёры зачыніцца», маст. фільм,
 рэж. Пітэр Гоўт, 1998 г., Вялікая Брытанія
 - ЗША

22.50 Аб'екту

23.20 «Еўрапейскі Саюз без сакрэтаў», 1 серыя:
 «Валонная палітыка».

23.40 Аб'екту.

06.00 Сеніча.

06.05 Інфармацыйны канал «Сеніча раніцай».

08.05 Серыял «Лебядзіны рай».

09.00 «Програма Максімум. Скандалы. Інтрыги.

Распредаванні».

10.00 Сеніча.

10.20 «Аліяд».

10.50 «Каноны погляд» Аксаны Пушкінай.

11.20 Вострасюжэтны серыял «Псейдунім «Албанец-2».

12.05 Прэм'ера. «Сярэдні клас».

13.00 Сеніча.

13.35 Дэйтэктуюны серыял «Вяртанне Мухтара-2».

15.10 Серыял «Аэрапорт».

16.00 Сеніча.

16.30 Крымінальны серыял «Вулыцы разбітых

ліхтароў».

18.10 «Чыстасардечнае прызнанне».

18.35 «Аліяд». Надзвычайнае здарэнне».

19.00 Сеніча.

19.35 Прэм'ера. Вострасюжэтны серыял «Правіла лабірінта».

21.35 «Вочная стука».

22.35 «Аліяд». Надзвычайнае здарэнне».

23.00 Сеніча.

23.20 Вострасюжэтны серыял «Псейдунім «Албанец-2».

04.15 Прэм'ера. Дэйтэктуюны серыял «Экс-

перты».

06.30 Аб'екту (аглід падзеіў дні)

19.05 «Алімпійскія гульні». Алімпійскі часопіс.

10.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ

Франс. Марсэль - Ля Гранда Мот. Францыя.

Этап 3.

11.45 Паралімпійскія відэы спорту. Кубак свету.

Манчэстэр (Вялікабрытанія).

12.45 Футбол. Таварыскі матч.

14.15 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ

Франс. Марсэль - Ля Гранда Мот. Францыя.

Этап 3. Аглід.

15.15 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ

Франс. Манелье. Францыя. Этап 4.

18.45 Футбол. Таварыскі матч.

20.45 Вось дык так!!

21.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ

Франс. Навіны.

21.15 Бок. Міжнародны паядынак. Сярэдняя

вагавая катэгорыя. Джон Даф (Вялікабрытанія) -

- Б-Лайел (ЗША). ЗША.

23.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ

Франс. Манелье. Францыя. Этап 4. Аглід.

00.00 Лутасport. Чэмпіянат свету

Турнір. Чысленнае здарэнне».

Часопіс.

00.30 Аб'екту.

06.00 Сеніча.

06.05 Інфармацыйны канал «Сеніча раніцай».

08.05 Серыял «Лебядзіны рай».

09.00 «Програма Максімум. Скандалы. Інтрыги.

Распредаванні».

10.00 Сеніча.

10.20 «Аліяд».

10.50 «Аксаны погляд» Аксаны Пушкінай.

11.20 Вострасюжэтны серыял «Бі-Манкі».

12.05 Серыял «Віяртанне Турэцлага» (Расія).

19.45 Беларуская часіна.

16.30 Смачна з Барысам Бурдой.

16.55 Медычныя таемніцы з доктарам

А. Цярэшчанкам.

17.35 Серыял «Сладчыніца» (Мексіка).

18.35 Навіны культуры.

18.50 Серыял «Віяртанне Турэцлага» (Расія).

19.45 Беларуская часіна.

20.30 Камедыя «Зімічына».

21.00 Студыя «Дыяметр».

22.00 «Сіла прыцягнення». Серыял.

23.00 Сеніча.

23.35 Дэйтэктуюны серыял «Віяртанне Мухтара-2».

15.10 Серыял «Аэрапорт».

16.00 Сеніча.

16.30 Крымінальны серыял «Вулыцы разбітых

ліхтароў».

18.10 «Чыстасардечнае прызнанне».

18.35 «Аліяд». Надзвычайнае здарэнне».

19.00 Сеніча.

19.35 Прэм'ера. Вострасюжэтны серыял «Правіла лабірінта».

21.35 «Вочная стука».

22.35 «Аліяд». Надзвычайнае здарэнне».

23.00 Сеніча.

23.30 Вострасюжэтны серыял «Псейдунім «Албанец-2».

04.15 Прэм'ера. Дэйтэктуюны серыял «Экс-

перты».

01.00 «Школа зласку».

Хвард Бандарчук.

09.30 Мотаспартовы часопіс.

04.45 Веласпорт. Тур дэ Франс. Навіны.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

8

8 ЛІПЕНЯ, СЕРАДА

- 05.35** Камедыны серыял "Як сказаў Джым".
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00,
14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.05, 08.10 «Добрай раніца, Беларусь»
06.45, 07.45 Зона Х.
07.30, 11.30 Дзялавое жыццё.
08.20 Гатум разам.
08.35 Сфера інтарэса.
09.05, 13.55 "беларус. Гісторыя Перамогі".
09.10 Дээтыктыну серыял "Карамболь" (Расія).
10.00 Меладрама "Эртыторыя прыгажосці".
10.50 Серыял "Два бакі адной Ганні".
11.35 "OFF STAGE LIFE" з В.Баранчынкай.
12.10 Фантастычны серыял "Эўрыка" (ЗША).
13.05 Фантастычны серыял "Героі" (ЗША).
14.05 Альманах дравандавані.
14.30 Моладзеўы камедыны серыял "Клініка".
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 Д/с "Ніябачы фронт".
16.05 Серыял "Двое з куфара" (Расія).
16.55 Меладрама "Эртыторыя прыгажосці".
17.50 Серыял "Два бакі адной Ганні".
18.50, 00.00 "Зона Х". Крымінальная хроніка.
19.30 Змяленыя пытнанне.
19.55 Дээтыктыну серыял "Карамболь" (Расія).
20.50 "Спорлато 5 з 36": Забуйлільнае шоу.
21.00 Панарама.
21.45 Відеофіlm АТН "Зброя Перамогі. Гарадзенщчина".
22.15 Серыял "Доктар Хаўс" (ЗША).
00.05 Дзень спорту.
00.20 Камедыны серыял "Офіс" (ЗША).

- 13.00** Навіны навіны.
13.05 Навіны спорту.
13.10 "Зразумець. Прабачыць".
13.45 "Яны ваявалі за Радзіму. Каство Заслонаў".
14.45 "Жадаю ведаць" з Міхайлом Шырвіндтам.
15.10 "Тараны лед": Шматсерыйны фільм.
16.00 Навіны навіны.
16.10 Навіны спорту.
16.15 "Прыцца цырка": Шматсерыйны фільм.
17.10 "Хай какуць" з Андрэем Малахавым.
18.00 Навіны навіны.
18.15 Навіны спорту.
18.20 "Мая выдатная няня". Серыял.
18.55 "Руда": Шматсерыйны фільм.
20.00 Час.
20.30 Навіны навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 "Бурштынавы барон". Серыял.
22.10 "Цін самурай": Шматсерыйны фільм.
23.15 Навіны навіны.
23.30 Навіны спорту.
23.35 Дзень семі, каханне і п'янасці. Святочны канцэрт.
01.00 Навіны навіны.
01.1501.25 Навіны спорту.

- 19.30** "24 гадзіны".
20.00 "Сталічныя падрабязнасці".
20.10 "СТБ-спорт".
20.15 "Добры вечар, маліяня".
20.30 "Цін Самурай". Серыял.
21.30 "Крот": Серыял.
22.30 "24 гадзіны".
22.55 "СТБ-спорт".
23.00 "Калі ласка скардзіцеся".
23.20 "Дээтыктыны гісторы".
00.15 "Людзі Шпака": Серыял.
- 06.55** Добрая раніца.
07.55 Смачна з Барысам Бурдой.
08.15 Серыял "Вяртанне Турэцкага".
09.05 У гэты дзень.
10.10 Гадзіна суду. Справы сямейных.
10.00 Серыял "Сладчыніца" (Мексіка).
10.50 Свята музыка.
11.20 Пасоўянне.
11.45 Спарт-кард.
12.15 Серыял "Вайнейты": Заключная серыя.
13.05 Серыял "Вераніка Марс" (ЗША).
13.50 Гіноў.
14.45 Мультсерыйль "Джордж з джуңглю".
15.30 Пазалканская гадзіна.
15.40 Гадзіна суду з Паўлам Астахавым.
16.35 Смачна з Барысам Бурдой.
16.55 Медычныя таемніцы з доктарамі АЦярэшчанкам.
17.30 Гадзіна суду з Паўлам Астахавым.
18.35 Свята музыка.
19.45 Беларуская часіна.
20.35 Кальханка.
20.55 Экспедыція.
21.00 Меладрама "Мядзведжыя пасаулунак".
21.30 "24 гадзіны".
07.40 "Раніца. Студыя добра гастро".
08.30 "Ауптанарама".
08.50 "Цін Самурай": Серыял.
10.00 "Піць гісторы".
10.30 "24 гадзіны".
10.40 "Танга ўтрок": Тэленавела.
11.30 "Раліны спорту".
11.45 "Званая вічэр".
12.40 "Сіла прызначэння": Серыял.
13.30 "24 гадзіны".
13.50 Ваенная таемніца" з Гарэм Пракленкам.
14.40 "Гадаке качані": Моладзеўы серыял.
15.30 "Хай какуць": Моладзеўы серыял.
16.30 "Цін самурай": Серыял.
17.30 "Ваенная вічэр".
18.30 "Сіла прызначэння": Серыял.
19.45 "Руда": Шматсерыйны фільм.
20.00 Час.
20.30 Навіны навіны.
21.05 "Бурштынавы барон": Шматсерыйны фільм.
22.10 Гадзіна: Сучаснае беларускае кіно "Цін самурай": Шматсерыйны фільм. Заключная серыя.
23.15 Навіны навіны.
23.30 Навіны спорту.
23.35 "Валентын Смірнікі. Больш, чым Парост".
00.35 "Шпіталь каралеўства": Шматсерыйны фільм.
01.20 Навіны навіны.
01.35-01.45 Навіны спорту.

- 13.50** Навіны - беларусь.
14.00 Весткі.
14.20 Тэлесерыял "Тroe супраць усіх-2".
15.15 "Гарадок": Дайджэст.
15.50 "Спусцела без цібе эміля...": Майя Крыслінскай: Документальны фільм.
16.50 Навіны - беларусь.
17.00 Весткі.
17.25 "Кулагін і партнёры".
17.55 "Трымай мене мачней": Тэлесерыял.
18.50 Навіны - беларусь.
19.00 Весткі.
19.30 Тэлесерыял "Кармеліта".
21.20 Тэлесерыял «1941». Расія, 2009 г.
22.20 Тэлесерыял «Тroe супраць усіх-2».
23.20 Навіны - беларусь.
23.30 "Весткі".
23.50 "Падрадкоўнік": Фільм 3-і "Каханне".
01.40 Заканчэнне эфіру.
- 06.00** Сёння.
06.05 Інфармацыйны канал "Сёння раніца".
08.05 Серыял "Лебядзіны рай".
09.00 "Вочная стаўка".
10.00 Сёння.
10.20 "Хі нарэбы".
10.50 "Галоўная дарога".
11.20 Тэлесерыял "Альбенец-2".
11.20 Прэм'ера. "Сірэдзі клас".
13.00 Сёння.
13.35 Серыял "Вяртанне Мухтара-2".
15.10 Серыял "Ээрапорт".
16.00 Сёння.
16.25 Крымінальны серыял "Вуліцы пабітых ліхтароў".
18.15 Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне.
18.35 "Апляд. Надзвычайнае здарэнне".
19.00 Сёння.
19.35 Серыял "Мядзведжыя пасаулунак".
20.20 Прэм'ера. Вострасюжэтны серыял "Правілаўніцтва".
21.35 "Вочная стаўка".
22.35 "Апляд. Надзвычайнае здарэнне".
23.00 Сёння.
23.20 Вострасюжэтны серыял "Псеўданім "Альбенец-2".
00.15 Прэм'ера. Дээтыктыну серыял "Эксперты".

- 09.30** Трыатлон. Турнір Ironman. Францыя.
10.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Манпелье. Францыя. Этап 4.
11.30 Футбол. Таварыскі матч.
12.45 Футбол. Таварыскі матч.
14.15 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Манпелье. Францыя. Этап 4. Агляд.
15.15 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Лі Кана д'Аж - Перпіньян. Францыя.
18.30 "Алімпійская гульня": Алімпійскі часопіс.
19.05 Абранае па серадах. Госць у эфіры.
19.20 Конны спорт. Concours Hippique International Officiel (CHIO). Канкур. Аахен (Германия).
20.20 Конны спорт. Кубак нацый. Аахен (Германия).
21.20 Навіны коннага спорту.
21.25 Гольф. Еўрапур. Адкрыты чэмпіянат Францыі. Францыя.
21.55 Гольф клуб. Навіны голфа.
22.00 Ветразевы спорт. Medcup. Marsель.
22.30 Ветразевы спорт. Рэгата Volvo Ocean.
23.00 Яхт клуб. Навіны ветразевага спорту.
23.05 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Лі Кана д'Аж - Перпіньян. Францыя. Этап 5. Агляд.
23.55 Веласпорт. "Планета Армстронг". Часопіс.
00.05 Футбол. Таварыскі матч.
01.30 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Лі Кана д'Аж - Перпіньян. Францыя. Этап 5.
- БЕЛСАТ**
- 19.00** Абектыў (агод падзей дні)
19.05 "Ранча", серыял: 42 серыя
20.00 Хто есць кім: "Нефармтыны Кур'ячы"
- 20.20** Тракт "Будуныя" (наукова-пагуліны тэлекасопісі каналу "Німечкай хвайі")
- 20.50** Гісторыя пад знакам Пагоні: "Гедзімін" (пазнавальнайная праграма)
- 21.00** Абектыў (галоўнае выданне)
- 21.20** "Уеў", масі, фільм, рэж. Жэрар Урь, 1978 г., Францыя. У галоўнай ролі П'ер Рышар.
- 22.50** Абектыў

9 ЛІПЕНЯ, ЧАЦВЕР

- 05.35** Камедыны серыял "Як сказаў Джым".
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00 Навіны.
06.05 АНТ прадстаўляе: "Наша раніца".
09.05 "Руда": Шматсерыйны фільм.
10.05 "Бурштынавы барон": Серыял.
11.00 Навіны навіны.
11.05 Навіны спорту.
11.10 "Кантролеры закуп".
11.40 "Ералаш".
12.00 "Малахай".
12.10 Серыял "Эўрыка" (ЗША). 4-я серыя.
13.05 Фантастычны серыял "Героі" (ЗША).
14.05 Уласні персаной.
14.30 Камедыны серыял "Клініка" (ЗША).
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 Хранікаль-дакументальны цыкл "Ніябачы фронт" (Беларусь).
16.05 Серыял "Двое з куфара" (Расія).
16.55 Меладрама "Эртыторыя прыгажосці".
17.50 Серыял "Два бакі адной Ганні".
18.50, 00.00 "Зона Х": Крымінальная хроніка.
19.30 Сфера інтарэса.
20.00 Панарама.
21.50 Драматычны серыял "Доктар Хаўс".
23.30, 00.20 Камедыны серыял "Офіс" (ЗША).
00.05 Дзень спорту.

- 13.45** АНТ прадстаўляе: "Яны ваявалі за Радзіму. Пётр Машэраў".
14.45 "Жадаю ведаць" з Міхайлом Шырвіндтам.
15.10 "Тараны лед": Шматсерыйны фільм.
16.00 Навіны навіны.
16.10 Навіны спорту.
16.15 "Прычыніца цырка": Шматсерыйны фільм.
17.10 "Хай какуць" з Андрэем Малахавым.
18.00 Навіны навіны.
18.15 Навіны спорту.
18.20 "Мая выдатная няня": Амедыя (Расія) пры ўзрэзе Соні Пікерс (ЗША), 2004 год.
18.55 "Руда": Шматсерыйны фільм.
20.00 Час.
20.30 Навіны навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 "Бурштынавы барон": Шматсерыйны фільм. 2007 год.
22.10 Прэм'ера. Сучаснае беларускае кіно "Цін самурау": Шматсерыйны фільм. Заключная серыя.
23.15 Навіны навіны.
23.30 Навіны спорту.
23.35 "Валентын Смірнікі. Больш, чым Парост".
00.35 "Шпіталь каралеўства": Шматсерыйны фільм.
01.20 Навіны навіны.
01.35-01.45 Навіны спорту.

- 18.30** "Сла прычыніца": Серыял.
19.30 "24 гадзіны".
20.00 "Сталічныя падрабязнасці".
20.10 "СТБ-спорт".
20.15 "Добры вечар, маліяня".
20.30 "Прам'ера" "беларусьфільм": "Цін Самураў": Серыял.
21.30 "Цін Самураў": Серыял.
22.30 "24 гадзіны".
22.55 "СТБ-спорт".
23.20 "Ауптанарама".
23.30 "Сакрэтынальны гісторы".
00.15 "Людзі Шпака": Серыял.
06.55 Добрая раніца.
07.55 Смачна з Барысам Бурдой.
08.15 Дээтыктыну серыял "Вяртанне Турэцкага" (Расія).
09.05 У гэты дзень.
10.10 Гадзіна суду. Справы сямейных.
10.00 Серыял "Сладчыніца" (Мексіка).
10.50 Невыпімчалына, але факт.
11.45 Серыял "Два пэсы" (Расія), 1-я серыя.
12.35 Моладзеўы дээтыктыну серыял "Вераніка Марс" (ЗША).
14.00 Гіноў.
14.55 Мультфільм.
15.05 Мультсерыйль "Джордж з джуңглю" (ЗША).
15.25 Пазалканская гадзіна.
15.40 Гадзіна суду з Паўлам Астахавым.
16.35 Смачна з Барысам Бурдой.
16.55 Медычныя таемніцы з доктарамі АЦярэшчанкам.
17.30 Серыял "Сладчыніца" (Мексіка).
18.10 Пасоўянне.
18.35 Навіны культуры.
18.55 Дээтыктыну серыял "Вяртанне Турэцкага" (Расія).
19.45 Беларуская часіна.
20.35 Кальханка.
20.55 Экспедыція.
21.30 "Цін Самураў": Серыял.
22.30 "Дзяяўніцтва".
09.00 "Дамы аркадз".
10.00 Сёння.
10.20 "Кухары і кухці".
10.50 "Без рэцпіту".
11.20 Вострасюжэтны серыял "Псеўданім "Альбенец-2".
12.05 Прэм'ера. "Сірэдзі клас".
13.00 Сёння.
13.35 Дээтыктыну серыял "Вяртанне Мухтара-2".
15.10 Серыял "Ээрапорт".
16.00 Сёння.
16.30 Крымінальны серыял "Вуліцы разбітых ліхтароў".
17.30 "Дзядзініцтва".
18.00 "Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне".
18.35 "Іншыя": Псіхалогія крыміналу.
19.00 Сёння.
19.35 Прэм'ера. Вострасюжэтны серыял "Правілаўніцтва" (надзвычайнае здарэнне).

- 07.00** Добрая раніца, Расія!
09.20 Тэлесерыял "Кармеліта".
11.00 Весткі.
11.30 Тэлесерыял «1941». Расія, 2009 г.
12.25 Тэлесериал "ТАСС упалаўнаважаны заявіць..." 9-я серыя.
13.50 Навіны - беларусь.
14.00 Весткі.
14.20 Тэлесерыял "Тroe супраць усіх-2".
15.15 "Гарадок": Дайджэст. Забаўляльная праграма.
15.50 "Петр Капіца. Трыста лістоў у Крэмль": Документальны фільм.
16.50 Навіны - беларусь.
17.00 Весткі.
17.25 "Кулагін і партнёры": Тэлесерыял.
17.55 "Трымай мене мачней": Тэлесерыял.
18.50 Навіны - беларусь.
19.00 Весткі.
19.30 Тэлесерыял "Кармеліта".
21.20 Тэлесерыял «1941». Расія, 2009 г.
22.20 Тэлесерыял «Тroe супраць усіх-2».
23.20 Навіны - беларусь.
23.30 "Весткі".
23.50 "Прам'ера. "Падрадкоўнік": Фільм 4-ы "Вяртанне".
01.30 Заканчэнне эфіру.
- 06.00** Сёння.
06.05 Інфармацыйны канал "Сёння раніца".
08.05 Серыял "Лебядзіны рай".
09.00 "Дамы аркадз".
10.00 Сёння.
10.20 "Кухары і кухці".
10.50 "Без рэцпіту".
11.20 Вострасюжэтны серыял "Псеўданім "Альбенец-2".
12.05 Прэм'ера. "Сірэдзі клас".
13.00 Сёння.
13.35 Дээтыктыну серыял "Вяртанне Мухтара-2".
15.10 Серыял "Ээрапорт".
16.00 Сёння.
16.30 Крымінальны серыял "Вуліцы разбітых ліхтароў".
17.30 "Дзядзініцтва".
18.00 "Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне".
18.35 "Іншыя": Псіхалогія крыміналу.
19.00 Сёння.
19.35 Прэм'ера. Вострасюжэтны серыял "Правілаўніцтва": эксперыменты на дзесяцях".
22.40 Абектыў

- 19.00** Абектыў (агод падзей дні)
19.05 "Апошні сезон": серыял: 10 серыя
20.00 Yolfel (моладзевы праграма)
20.20 На колах (аўтамабільны тэлэчасопісі каналу "Німечкай хвайі")
20.50 Гісторыя пад знакам Пагоні: "Дзяржавы" (пазнавальнайная праграма)
21.00 Абектыў (галоўнае выданне)
21.20 "Бессонныя плыні", дак. фільм, 2008 г., беларусь
19.35 Форум (ток-шоў): "Школьная рэформа: эксперыменты на дзесяцях"
22.40 Абектыў

- 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00** Навіны.
06.05 АНТ прадстаўляе: "Наша раніца".
09.05 "Руда": Шматсерыйны фільм.
10.05 "Бурштынавы барон": Шматсерыйны фільм.
11.00 Навіны навіны.
11.05 Навіны спорту.
11.10 "Кантролеры закуп".
11.40 "Ералаш".
12.00 "Малахай".
13.00 Навіны навіны.
13.05 Навіны спорту.
13.10 "Зразумець. Прабачыць".
17.30 "Сіла прызначэння": Серыял.

- 06.00** "Давай спорту".
10.40 "Танга ўтрок": Тэленавела.
11.30 "Далей сваікі".
11.45 "Званая вічэр".
12.40 "Сіла прызначэння": Серыял.
13.30 "24 гадзіны".
13.50 "Бурштынавы гісторы".
14.40 "Гадаке качані": Моладзеўы серыял.
15.30 "Джэрсі": Серыял.
16.30 "24 гадзіны".
16.50 "Беларусьфільм": Прадстаўляе: "Цін Самураў".
17.30 "Сіла прызначэння": Серыял.
18.35 Навіны культуры.
18.55 "Дээтыктыну серыял "Вяртанне Турэцкага" (Расія)" (ЗША).
19.45 Беларуская часіна.
20.35 Кальханка.

ГАДАВІНА

ГЭТА ЗДАРЫЛАСЯ АДНОЙЧЫ ЎНАЧЫ

Іван Біц

Увага! Гэты артыкул не для гомофобаў. Ён прысвечаны 40-й гадавіне Руху за права гомасексуалістаў і лесбіянак.

Крыстафер-стрыт, 53, раён Грынвіч-вілддж, Нью-Ёрк. Каўяння "Stonewall Inn". Менавіта тут 40 гадоў таму прыхільнікі нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыі дайшлі да думкі, што яны грамадзінне і павінны змагацца за свае грамадзянскія права.

Амерыканская камуна геяў і лесбіянак, якая сфармавалася яшчэ пасля другой сусветнай вайны, тым не менш была вельмі забітая. Мужчыны з доўгімі і жанчынскімі караткімі власасамі (так іх называлі на публіцы) старанна хавалі свой сакрэт, вялі падвойнае жыццё, не афішавалі свае забабоны.

Больш того, у 1950 годзе на хвалі пераследу камуністаў, гомасексуалістаў як людзей з незвычайнім стылем жыцця ўлады ўключылі ў спіс небяспечных для грамадства. Пачалася кампанія па выкryванню падобных элементаў у нацыянальных дзяржаўных органах. За 1950 год прыкладна 4500 чалавек былі вылічаны і пазабўлены працы. Амерыканская асацыяцыя псіхіячнай хворобы разглядала іх як паталагічна хворых. Лічылася, што арыентацыя хлопчыка або дзяўчынкі звязаная з проблемамі ў сям'і на ранім этапе выхавання. Парадаксальна, аднак справамі геяў, лесбіянак іх арганізацыямі займалася сама ФБР.

Нельга не скказаць, што сексменасці не абараніліся. Яшчэ ў 1951 годзе яны стварылі ў Каліфорніі сваю асацыяцыю. Аднак урад з імі асабісту не цырымаваў. У 1958 годзе справу выдаўцоў часопіса, які асвятляў праблемы геяў, разглядаў Вышэйшы суд ЗША.

Пазней адзін гісторык пісаў: «Гэта быў легіён людзей, якіх ігнаравалі, з якіх смяяліся або якіх зневажалі. Іх быццам ніхто

не бачыў. У адрозненні ад афраамерыканцаў, жанчын, індзейцаў, яўрэяў, ірландцаў, італьянцаў, іспанамоўных, якіх змагаліся за свае права, гомасексуалісты не мелі мовы або дыялекту, сваіх арганізацый, культурных дэфиніцій».

Адзінай аддушынай для гомасексуалістаў быў бары і каўяні ў багемных кварталах буйных гарадоў, напрыклад "Stonewall Inn" у Нью-Ёрку. У 50-я Грынвіч-вілддж стаў цэнтрам авангарднай субкультуры бітнікаў. Аднак наўтутні сітуацыя была напружана. Рэйды паліцыі па барах, якія звычайна кантралявалі мафія, былі даволі частай справай. Усю публіку ў выніку падобнай зачысткі забіралі і цынгнулі ў бліжэйшы паліцыйскі пастэрнунак. Далейшы сцэнары быў наступны: калі ты ў інтэрсах кар'еры, грамадзская і сімейная статусу не жадаш, каб у пратаколе было запісаны "арыштаваны ў бары для геяў", давай колам гропы.

Увечары 28 чэрвеня 1969 года праводзілася чарговая зачыстка. Паліцыя ў ходзе рэйду накрыла і "Stonewall Inn", дзе арыштавала тусяі гомасексуалістаў, лесбіянак і аматараў закінцу за каўнер. Арыштаваных пачалі выводзіць на вуліцу і саджашу ў паліцыйскі аўтобус. У гэты момант калі ўваходу ў бар сабраўся народ. Нехта кінуў у паліцыйскі плашчу. Потым паліціцаўца і сядзіцца. Потым у ход пайшлі камяні. Паліцыя не чакала такой рэакцыі. Была выкліканая дапамога. Аднак яшчэ 6 дзён квартал быў ахоплены хваляваннямі пад лозунгам "Gay Power!" ("Уладу геям!")

Падчас пратэсту ўзікла ініцыятыва Gay Liberation Movement (Рух за вызваленне геев). У выніку праз месяц толькі ў Нью-Ёрку пачалі выходаць трэћыя газеты, прысвечаныя правам сексуальных меншасці. Праз пару гадоў быў створаны нацыянальны асацыяцыі. Ужо праз год у Лос-Анжэлесе і Нью-Ёрку прайшлі першыя масавыя маршы, прысвечаныя падзеям 28 чэрвеня ў Грынвіч-вілдже.

Рух за права геяў і лесбіянак, а таксама вельмі блізкі да яго

рух феміністак, сталі сімваламі 1970-х. Іх уплыў на грамадскія інстытуты ЗША быў вельмі моцны. Ужо ў пачатку 1970-х гадоў людзей перасталі разглядзець як псіхічнахварых. У 1999 годзе ўрад ЗША ўвогуле прызнаў будынкі на Крыстафер-стрыт, дзе знаходзілася каўяні "Stonewall Inn", аб'ектам гісторычнай спадчыны ЗША. Але згаданы ініцыятывы выклікалі адпаведную рэакцыю. У ЗША напрыканцы 1970-х сфармаваўся рух супраць актыўістаў арганізацый геяў і лесбіянак. Гэты рух мае вельмі моцныя пасыціўныя і ўплывае на курс падпрашніка прагрэсіўнай адміністрацыі ЗША.

Сёня, падводзячы вынікі 40-гадовай гісторыі, геі і лесбіянкі кажуць, што яны сталі заложнікамі кан'юнктуры. Калі Барак Абама па чаўку выбарчую кампанію, яны дружна падтрымлілі яго. Падчас кампаніі Абама параўноўваў стан сексменасці з крытыхымі станам іншых сацыяльных груп, якія падвяргаюцца дыскры-

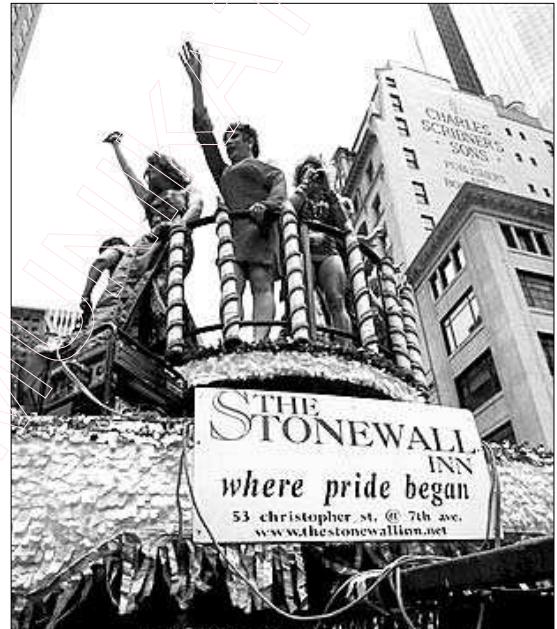
мінаціў, напрыклад, жанчын або эмігрантаў. Ён нават абяцаў пераглядзець спецыяльнае заканадаўства, якое забараняе геям і лесбіянкам служыць у войску. Другім пунктом Абамы было абяцанне пераглядзіць Defence of Marriage Act, які забараняе аднапольным парам выховаць прыёмных дзяцей.

Абама на пасадзе презідэнта амаль шэсць месяцаў, аднак ніякага прагрэсу ў гэтым галіне німа. Больш таго, дзень уступлення Абамы ў свае паўнамоцтвы стаў сімвалам паразы руху геяў і лесбіянак. У гэты ж дзень на реферэндуме большасць жыхароў штату Каліфорнія праголосавала за заборону аднапольных шлюбў. Як прэзідэнт, Абама мог неяк ацаніць сітуацыю, аднак ён устрымалася.

Прычына асцярожных паводзін прэзідэнта ведае кожнага, хто цікавіцца палітыкай. Для Абамы вельмі важныя галасы так званага «біблейскага пояса» — выбаршчыкі кансерватыўных штатаў, кшталту Небраска і Індіяна. Менавіта галасы выбаршчыкі гэта гарагеёну сталі адным з галоўных фактараў перамогі кандыдата ад демакратоў.

28-га чэрвеня "New York Times" працьвітаваў Дасціна Блэка (Dustin Black), сцэнарыста "Харві Мілк" (гісторыі пра першага ў ЗША дэпутата-гомасексуаліста), які атрымаў «Оскар». «У Вашынгтоне лічань, што дастатковы кілька дастасцікам падачкі, і ёсё будзе нармальна», — казаў Дасцін. На думку Блэйка, няма ніводнага штату ў ЗША, дзе гэя маюць роўныя права з іншымі людзьмі.

Між тым, у той жа дзень Барак Абама сустроўся з лідэрамі апішчынамі. Яшчэ на падзеі 28 чэрвеня 1969 года «вялікім уладам» заснаваў гомасексуалістам падачкі, і ёсё будзе нармальна», — казаў Дасцін. На думку Блэйка, няма ніводнага штату ў даслідненне роўнасці грамадзян перед законам».

ЯНЫ ПРА НАС: ЗАМЕЖНАЯ ПРЭСА ПРА БЕЛАРУСЬ

Xаця на дадзены момант Расія і Беларусь перажываюць не лепшыя дні ў сваіх адносінах, 33 працэнт аўтарыў вераць, што Саюзная дзяржава як мінімум у цяперашнім выглядзе захаваеца. Яшчэ 15 працэнтў маюць надзею, што адбудзеца пубная зліцце ў адну дзяржаву. Правда, веры ў тае аўтэнтычнае ў жыжароў краіны ёсць менші і менші. Напрыклад, у 1999 годзе 43 працэнт сцвярджалі, што Расія і Беларусь абяднаюцца, што 40 працэнтў кажуць, што краіны будуть развівацца незалежна, аднак сяброўскія адносіны захаваеца. У гэтых лічbach ніякія дзіўнага. З аднаго боку, расійско-беларускія адносіны ўспрымаюцца крытычна, з іншага — жыжары абедзвюх краін ставяцца адзін аднаго прыхільні.

«Газета.ru» (Расія)

Tакога кшталту заявы расійскага прэм'ера (пра намер і далі падтрымліваць гаспадарку Беларусі) з'яўляюцца па сутнасці жэстамі добрай волі і крокам наступстрач беларускаму кіраўніцтву пасля напружаных для абедзвюх дзяржав

а потым спрэчкі наконт паставак у Беларусь расійскім энергансёбітам. Дарэчы, патэнцыяльны канфлікт дадзёлі не вычарпана. Адначасова сам Лукашэнка заявіў, што эканамічны канфлікт можуць прывесці да правалу праекта расійско-беларускай Саюзной дзяржавы. З заявамі беларускага лідара можна пагадзіцца, аднак праўда і юшча — апошнія палітычныя ўспынкі Лукашэнкі (у прыватнасці дзманістрыўная гульня з Захадам і ўздел на відварону антырасійскай праграме "Усходнія партнёрыства") дзірна пасыщоў намерам будаваць з Расіяй саюз. Не кажучы пра то, што зацигваеца пытанне прызнання Абхазіі і Гауднай Асечкі.

«Фінтайм» (Расія)

Eўрапейскі Саюз паставіў ўмовы: буйныя крэдыты ў мінен на прыватызацыю і продаж єўрапейскім інвестарам галоўных беларускіх прадпрыемстваў. Па інфармацыі выдання «Коммерсанц», яшчэ адным крэдитным патрабаваннем аказаўся змена беларускага выбарчага заканадаўства ў адпаведнасці са стандартамі АБСЕ. Прычым заканадаўства павінна быць

зменена да наступных выбараў. Іншымі словамі, Мінску фактычна прапанавалі выбар паміж супрацоўніцтвам з РФ і ЕС зусім вынікаючым наступствамі. Цяпел слова за Лукашэнкам, ін павінен будзе зрабіць няпросты выбар, ад якога будзе залежыць як ягоная палітычнае будучыня, так і будучыня 9,5 мільёна беларусаў. З аднаго боку — бестрміновае прэзідэнтства, неабмежаваная ўлада і... магчымы банкротства краіны або яе здача Расіі. З іншага — адмова ад значнай долі сваёй улады, палітычнай пенсіі, выратаванне эканомікі і захаванне палітычнай незалежнасці ад РФ. Што і казаць, выбар у Аляксандра Рыгоравіча няпросты, аднак яго трэба будзе робіць. Часу на тое, каб думачы, практикы не засталося.

«Мобуньюс» (Украіна)

Што зараз адбываеца? Трактарны завод у Чэбасарах знаходзіцца ў катастрафічнам стане. Прычым не ў прычыне крэызы, а ў выніку таго, што на расійскім рынку працаваў амаль пакончыўся беларусы. Тое ж самае ў сельскай гаспадарцы. Беларусы яўна дэм-

пінгуюць. Яны стварылі льготныя ўмовы для сваіх вытворцяў, субсідуючы вытворчасць. А пасля што кашт аўтамаў, захоплюючыя вялікі расійскі рынак, яны т্যя страты кампенсуюць. І атрымліваеца, што расійскі спажывец аплачвае гэтыя схемы, нармальнае існаванне беларускай эканомікі. Гэта не можа цігнучы вечно.

«Вагляд» (Расія)

Pэальны заробак беларусаў (асабліва на прадпрыемствах дзяржжектару) далей будзе падаць, міркуюць эксперыты. Прычым, калі ў рублёвым эквіваленце не значна, то ў доларавым — вельмі адчувальна з-за будучай плаваючай дзяржавы. Індыксацыі заробаку ў дзяржжайным сектары, зразумела, не будзе. На думку беларускіх экспертаў, якія ўжо даканілі гэту асабітвую працэс, будзе падобнае.

«Эксперт» (Расія)

ЗАМЕЖЖА

▼ МІЖНАРОДНЫЯ НАВІНЫ

УКРАЇНА. 75 ГАДОУ ТАМУ КІЕЎ СТАЙ СТАЛІЦАЙ

Грамадскасць Кієва і Харкава актыўна спрачаецца з нагоды незавчайнага юбілею. Роўна 75 гадоу таму ўрад Украінскай ССР пераехаў з Харкава ў Кіев. Адпаведна, Кіеў ператварыўся ў галоўны горад рэспублікі. Нагадаем, што Харкай стаў сталіцай у 1917 годзе. У прынцыпе, бальшавікі нічога аслабівага супраць Кіева не мелі, аднак там сядала Цэнтральная рада. Давялося шукаць альтэрнатыву. Так сталіцай савецкай Украіны стаў Харкай. Пасля заканчэння грамадзянскай вайны пераносіць сталіцу не рашыліся: недалёка была мяжа з Польшчай. Аднак да пачатку 1930-х гадоў дыскусія ўнутры партыі на тым, дзе жыць сталіцы УССР, зноў актыўніла. Тагачасны кіраўнік украінскай кампартыі выклікну наступныя аргументы для змену рэзідэнцыі ўраду: перанос сталіцы будзе сведніць, што СССР нікога не байдзіць, і дазволіць разбурніць нацыяналістычнае гніздо, якім быў у 1920-я гады Кіеў (тут некалькі разоў раскрываліся змовы петлюратаў). Сталіці падтрымаў ініцыятыву. Сёння жыхары Кіева гадаюць, што прынёс ім статус сталіцы. Усе пагаджаюцца, што дзякуючы тому горад перарабіў сапрадунную мадэрнізацыю і стаў буйным навуковым, прамысловым цэнтрам. З іншага боку, непасрэдным наступствам таго пераносу стала маштабнае разбурэнне старынага цэнтра Кіева, на месцы якога камуністы стварылі ўрадавыя кварталы.

На матэрыялах "Украіна Молода" (Украіна)

ЧЭХІЯ. ВАЦЛАЎ ГАВЭЛ БУДЗЕ РЭЖЫСЁРАМ

Вядомы драматург, былы дысідэнт, а потым прэзідэнт Чэхаславакіі і Чэхіі Вацлаў Гавэл абвясціў, што ў хуткі час пачне здымка фільм. У аснову сюжета карціны будзе пакладзена яго ж п'еса "Адысей". Яе прэм'ера адбылася ўвесну гэтага года. Драматычны твор распавядзе пра то, як цяжка палітыку вяртацца да звычайнага жыцця пасля таго, як ён перастаў здымка публічнай дзеянасцю. Зразумела, што ў п'есе шмат асабістага: Гавэл з-за палітычных зменаў канца 1980-х амаль на 20 год адкладаў творчыя планы і пайшоў у палітыку. Па-сапраднаму ёнышоў з палітыкі ў 2003 годзе. Адпаведна планам Гавэла, здымкі карціні пачынаў ў наступным годзе. Пакуль што ніяма інфармацыі, хто будзе іграць ролю галоўнага героя. Зато вядома, хто выканала ролю яго другой паловы. Гэта будзе Дагмары Гавэл, жонка Вацлава, прафесійная актрыса.

На матэрыялах "Dzennik" (Польша)

ІСПАНІЯ. ДЫКТАТАРЫ МОГУЦЬ СПАЦЬ СПАКОЙНА

Парламент Іспаніі прыняў закон, які павінен спадабацца дыктатарам і іншым асобам, якія не супраць парушэння праву чалавека. Раней, адпаведна прынятому ў 1996 годзе закону, іспанская прокуратура могла распачаць крымінальную справу супраць любой асобы, якая падзяравалася ў парушэнні правоў чалавека або генадызі, і пераследаваць яе ва ўсім свете. Правда, толькі аднойчы асоба, арыштаваная па гэтаму закону, была прызначната да адказнасці. Мова пра архівенца Адольфа Сцылінга, які катаваў апазіцыянеру ў час вайсковай дыктатуры. Самай вядомай ахвярай таго закона стаў экс-дыктатар Чылі Аўгуста Піначэт, які ў 1998 годзе прыбыў на лічэнне ў Лондан і быў арыштаваны па просьбе іспанскага прокурора. Пасля Піначэта адпүсцілі. Цяпер у фокусе ўвагі пракуратуры будзе выключна тыя асобы, якія мелі дачыненне да здабыцтва або парушэння правоў грамадзян Іспаніі або зрабілі свое злачынства на тэрыторыі Іспаніі. Правда, усё роўна трэба быць асціражкімі. Усе ўжо распачатыя справы будзуть працягнутыя. Так іншаки, сем самых буйных праваабарончых арганізацій свету (сярод іх Amnesty International і Human Rights Watch), а таксама прафсаюзы выступілі супраць новага закона. На іх погляд, улады бягчы, што да адказнасці давядзеца прызвяці некаторых міністэрстваў былой адміністрацыі Джорджа Буша, якія санкцыянувалі катаенні вязні турмы Гуантанама.

На матэрыялах "Junge Welt" (Германія)

► ЦІКАВА

МАЙКЛ ДЖЭКСАН – ЗДРАДНІК, ГЕНІЙ ЦІ ІСЛАМСКІ РАДЫКАЛ?

Алег Пяцроў

Чорная Амерыка горача спрачаецца, якое месца заняў нябожчык Майкл Джэксан у яе гісторыі.

Яшчэ дзесяць гадоў таму нікіх спрочак на гэты конт не было. Майкл Джэксан, хлопчык з працоўнай сям'і, зрабіў сапрадунную культурную рэвалюцию. Свайм талентам разбурыў векавыя расавыя інстытуты і клішэ.

Джэксан пачынаў сваю кар'еру ў групе "Jackson Five", дзе спявав разам са сваімі братамі ў стылі соул. Групу падтрымлівала кампанія "Motown Records" – адзінай на той час фірма ў Штатах, якая працеваляла з чарнаскурымі музыкамі. Аднак постпех "Jackson Five"

рабіць пластычныя аперациі. Адзін з хірургаў дэрматолагаў, які праводзіў яму аперацию па асвяленні, распавеў, што нават белы скуры было Джэксану замала. Ён прасіў, каб яму, напрыклад, зрабілі меншым нос.

Пачнём з таго, што ў любым выпадку чорная Амерыка, здаецца, прабачыла спеваку не вельмі прыстойныя старонкі ягонай біографіі. Як толькі стала вядома пра смерць артыста, каля Apolo Theatre у цэнтры чарнаскурага кварталу Гарлем у Нью-Ёрку пачаў збірацца на тоўсты. Вуліцы запоўнілі тысячы маладых людзей. Пад партрэтам Джэксана стаялі сотні свечак.

Для простых афраамерыканцаў была больш істотнай ролі, якую адыграў Джэксан у гісторыі чорнай музыки. За час свайго творчасці ён развіў гэты жанр, стварыў фактычна новую сінуну, даў вялікі штуршок маладым людзям змайцца творчасцю. Як заяўіў Марк Морыял, былы мэр Новага Арлеану, адзін з лідараў руху за права афраамерыканцаў, падчас спонтаннага мітынгу ў гонар нябожчыка: "Ён (Джэксан) зрабіў у музыцы тое, што Барак Абама – у палітыцы".

Яшчэ адзін цікавы юносць: Джэксан, якіышоў у вялікі шоу-бізнес, адчыніў для афраамерыканскіх музыкаў прастор, даказаў ім, што траба эксперыментаваць, а не заставацца ў рамках і стандартах традыцый чорнай музыки.

І нарэшце, ёсць меркаванне, што Джэксан абласцянута не цураўся ў дзяслу ў руху чорных. Невядомай старонкай жыцця Майкла ёсць ягоныя канктацы з радыкальнымі чорнымі фундаменталістамі з арганізацыі "Нація ісламу". Канкты адбываліся ў 2003 годзе, літаральна адрасуя пасля таго, як Майкл адвінаваці ў педафіліі.

Дарэчы, групоўка выступае за стварэнне асобнай ісламскай дзяржавы для афраамерыканцаў. Даосьль невядома: ці то артыст першым пайшоў на канккт з фундаменталістамі, ці іныя самі выйшлі на яго. Вядома толькі, што нейкі час іх адносіны былі вельмі шчыльнымі. Прэса нават пісала, што Джэксан збіраеца перадаць Луісу Фарахану, кіраўніку арганізацыі, права распрадацца сваімі капіталаамі.

Сёння некаторая выданія пішуць, што, магчыма, занадта блізкі адносіны з радыкаламі і былі прычынай смерці спевака.

быў настолькі відавочны, што іх начальнікі слухаць не толькі ў чорным гета. У 1972 годзе Філ Карлсан узяў запісі "Jackson Five" для першага ў ЗША фільма, дзе галоўнай ролі іграли толькі чарнаскурые артысты. Мова пра карціну "Бені". Фільм заклала ў індустрыю чорнага кіно.

Майкл пайшоў далей як сольны артыст. Наступны крок — прарыў ў канал MTV. Гэты канал называў іністытуему культурнага апартэйду, бо адзін з заснавальнікаў канала Роберт Пітман лічыў, што тут не месца для культурнага плюрализму. И

нарэшце 1982 год — выхад альбому "Thriller". Ніводны альбом даскољ не набіў яго рэкорд папулярнасці. Рональд Рэйтган у знак павагі да артыста запрасіў яго ў Белы дом.

Здавалася б, Майкл пасля ўсіго гэтага павінен выглядаць ідалам у вачах чорнай Амерыкі. Але не. Напрыканцы 1970-х прадзюсер Роні Алексенбург прапанаваў Джэксану перайсці з "Motown Records" на музычную фірму CBS, якая працеваляла з першымі зоркамі поп-музыкі.

Пры гэтым ён паставіў Майклу ўмову: паступова адмалюйцца ад элементаў традыцыйнай чорнай музыки, стылю паводзін чорнага артыста на сцене і г. д. Джэксан прарадаў душу. Пагадзіўся парваць з каранімі.

З часам ён пажадаў нават зневесце выглядаць як белы — пачаў асвяляцца скуры,

КАМЕНТАР

GAME IS OVER

Алег Новікай

Хутчэй скептыцызм і песімізм, чым прыліў радасці выклікала ў простых расіян рашэнне урада пра забарону з 1 ліпеня дзеянасці ў краіне (акрамя чатырох рэгіёнаў) усіх казіно і залаў гульнявым аўтаматаў.

Прапануем падборку каментараў на расійскіх блогах, прысвечаных згаданай проблеме.

— З 1 ліпеня пазачынлі ўсе казіно і гульнявым аўтаматаў. Колькі ж цяпер іграманаў становуць вар'ятамі?

— За кожным гульнявым аўтаматам або сталом цягнецца шлейф слёс, крыўі і зламаных лёсаў — не менш, чым за гандляром наркотыкамі або гвалтаўніком дзяцей. І месца гэтаму бізнесу, у крайнім выпадку, у крымінальных хроніках, а яго прадстаўнікам — у пекле. Толькі б улады не зламаліся пад цікам тых, хто корміцца аб'едкамі са стала канібаламаў.

— Сённяшнія СМИ мільгаваць сюжэтамі пра зачыненне гульнявых установ. Адны страшаць, што засядзе Маскву захлынуць нелегальныя казіно, другія думаюць, куды пойдуть працаўнікі 11,5 тысячы працаўнікоў забароненай цяпер індустрыі, ну а трэціе разваражают, як жа так атрымалася, што ў гульнявых зонах, якіх, як відома, дзяржавай вызнанчана аж чатыры штуки, замест Лас-Вегасу стаяць хаціны, дзе бухаюць тубыльцы, якія не тое што пра казіно, пра рулетку ніколі не чулі. Тым часам самыя хітрыя бізнесмены ад рулеткі даўно ўжо заявілі нешта кшталту: ну і што. Зарас мы зробім на базе казіно клубы спартовага покера (гульня не за гроши). Папросту ўнейкі момент да сталага кліента будзе падыходзіць менеджэр і шэптам прапанаваць перайсці ў «VIP-залу» — там, дзе гуляюць на гроши. Ха-ха. Не думаю, што ўлады прадбачылі маштаб туцтага правалу іх ініцыятывы.

— Думаю, выйграюць у гэтай барацьбе толькі мінты, менавіта яны будуть «браць пад ахову» нелегальныя казіно. А ў Маскве падобнае страхаванне даўні паставлена на канвеер. Выйсці няма.

— Сёння ў РФ зачыняюць казіно і іншыя падобныя установы. Вельмі цікава — як гэта забарона будзе абыдзенна (а ў тым, што будзе, здаецца, ніхто не сумніваецца). Мне пакуль відомы два спосабы: 1) інтэрнэт-казіно, дакладней, нібы інтэрнэт-салон, у якім даюць доступ да віртуальнага казіно за межамі РФ; 2) аўтаматы па продажу манетальных

латарэй — замена гульнявым слупкам і аднарукім бандытам.

— Распавяду вам горскую гісторыю аднаго студэнта, вялікага аматара гульнявых аўтаматаў, якую я пачула некалькі гадоў таму. Пачалось ўсё з таго, што пры першай гульні ён выйграў вельмі буйную суму.

Збіраючыся выйграць яшчэ, ён зноў пайшоў да аўтаматаў, але прайграў амаль усё. Жадаючы вярнуцца згубленасе, ён стаў усё актыўней гуляць. Паступова ён літаральна прырос да аўтаматаў. Напачатку ён прайграў усе свае гроши, потым засядзе на кішэні сяброво-аднакурснікаў, пасля абабраў як ліпку бацькоў. За некалькі гадоў ён прайграў столькі, колькі немагчыма зарабіць нават за ўсё жыццё. Зразумеўшы гэта, няшчасны студэнт скончыў жыццё самагубствам. Ну што, ёсьць над чым задумачца?

— 11,5 тысячы былых супрацоўнікаў казіно не шкада. Тыя, хто сапраўды быў прафесійным кружком, працу атрымалі без праблем у тых жа «белых» покерных клубах. Дзяўчынкі і хлопчыкі, якія абслугоўвалі гулькоў — «здымалі» выйгрыш, стаялі на ахове — у большасці сваёй, нікчэмнай лайдакі, якія, па-першым, нічога не ўмееюць, па-другое, атрымлівалі акрамя зарплаты чаявія — сакрэтнае права пра дзесяціццаць працэнтаў працавала і ту. Ну гэта так, дробіз. І засяд гэтым вось дзесяцем «Дома-2» працавалі цывілізованай працу адпаведна іх кваліфікацыі — палацёры, афіцыянаты, вахцёры, ахойнікі. Вядома, калі дзесяці ўбачылі, чаго насымароч вартая іх праца, зямля пад іх ногамі трохі пахінулася.

— Мне вельмі цікава, хто і — самае галоўнае — як змог зачыніць усе аўтаматы і казіно ў Маскве? На Арабцаў ўсё зачынене. Гэта велізарныя гроши, якія ішлі ў кішэні ўсім, пачынаючы ад простых міントў і заканчваючы службожўцамі рознага рангу і зуроўню. Хто пазбавіў велізарнага прыбытку ўсе гэтыя пласты насыльніцтва? Мне здаецца, яму ўжо зламалі ногі... а можа, яго німаў жывых? Асабіста я рэальна не разумею. А будзе пасля гэтага вось што — уздымуць падаткі

або плату за праезд. Гроши вяртаць трэба. Гэта капец.

— Некалькі мне вядома, сёня ўчынчы праходзілі развойтальная вечарыны ў казіно. Я адразу падумав: трэба ў апошні раз паспрабаваць нарубіць бабло!

— Думаю, рызыкоўнай людзі заўсёды знайдуць і прыдумаюць, дзе і ў што гуляць. Тыя, хто сібе кантролізуе не здолны, вынайдуць спосабы спусціць гроши, хоць усе гульні афіцыйна пазачынні і забарані. Хіба гульнявы аўтамат прынцыпова адрозніваецца ад ранейшай цігі да якога-небудзь «Спортлата» ці літароў, на якіх іншыя грамадзяне прасаджвалі ледзь не ўсю зарплату? Гэта ў чалавечай натуры, глыбинае — усі гісторыя пацвярджае. Зрасагатыя пачуцца дзеля гульняў кататаца ў замежжа, а бедным даядзецаў ісці на кватэрні і ў іншыя падпольныя прытоны.

— Не скажу, што я прыхільнік казіно і гульнявых аўтаматаў, але тупыя раашэнні раздражняюць, а іх ўсё больш і больш! Накшталт зачынення Карзізскага рынку. Хацелі як лепш, атрымалася — як заўсёды.

— Ехаў я ў машыне, слухаў навіны. Гутарка ішла пра зачыненне з сёняшніяга дня ўсіх казіно. Раптам дыктар кажа, што айчынныя псіхіяtry і нарколагі чакаюць ад дзесяння закона небывалага наплыwu кліентаў, чому вельмі радыя. Адразу ж у эфір утыкаюць словаў нейкай цёткі інстытута Сербскага, якая, захлынаючыся ад радасці, распавяла, як доўга яны чакалі гэтага дня і як зараз яны весела зажывуць. Тыбу таго, што зараз залежным іграманам будзе няма дзе задавальніць свой згубны запал, і яны пачнуць штосьці шукава. А тут і дапамогуць нарколагі. Уяўляю, які жах сёня будзе ў інстытуце Сербскага.

— Дарэчы, калі хто цешыцца, што з сёняшніяга дня не будзе гульнявых аўтаматаў, то не разлічвае... Усё называецца іншымі імёнамі, кшталту лато.

ПАЛІТЫКІ ТЫДНЯ

АРКАДЗЬ ЧАРНЕЦКІ

Мэр былога Свярдлоўска, зараз Екацярынбурга, пачаў барацьбу за тое, каб падпарадкованыя яму горад меў статус Трэцяй сталіцы Расіі. Прадстаўнік гарадской адміністрацыі выступіў з сенсацыйнай заяўлівай: Казань, якая раней запатэнтавала назыву «Трэцяя сталіца», на самай справе не можа быць уладальнікам паднога гандлёвага знаку. Акаваеца, у Екацярынбургу даўно існуе прадпрыемства ОАО «Хладокомбинат Норд», якое яшчэ ў 2003 годзе зарэгістравала марку марожанага «Трэцяя сталіца». Права на марку было аформлены пасярод правілаў. Такім чынам, Казань, па логіцы закону, павінна перадаць

свае права вытворцам марожанага. Аднак у Казані ёсьць свае юристы, якія заяўлі, што права на «Трэцюю сталіцу» не аддадуць, паколькі ўральская марожанышкі не маюць права выкарыстоўваць бранд на такі сферы дзеянасці, як рэклама або маркетынг (хады менавіта для прызначэння сродкаў Казані і траба называць «Трэцяя сталіца»). Аднак на гэтым гісторыя наўгад ці закончыцца. Па-першое, нядайна на Екацярынбургу адбываўся саміт арганізаціі ШОС, і Дзмітрый Мядведзэў адзначыў добрую арганізацыю мэрапрэемства і пахалаў стан гарадской інфраструктуры. Матчымы, гэта ацэнка стане важным аргументам у барацьбе ўральцаў супраць татар. Міх тым, на Екацярынбургу і Казань спіс гародоў, якія хоць называюцца Трэцій сталіцай Расіі, не заканчваюцца. Кіраўніцтва Ніжняга Ноўгорода ўжо паведаміла пра намер адсудзіць тытул у Казані.

УДА ФОЙГТ

Старшыня вядучай нямецкай прадпрыацельскай Нацыянал-дэмакратычнай партыі (NPD) — не адзіны палітык, які лічыцца сябе лідэрам германцаў. Есьць яшчэ ў ФРГ такі Герхард Фройд, які кіруе Нямецкім народным саюзам (DVU). Нягледзячы на быццам

бы адзінства погляду (абедзве партыі выступаюць за рэабілітацыю нацызму і будаўніцтва Германіі на прынцыпах кансерватызму і нацыяналізму) Фойгт дойгі час быў як кошка з сабакам. Нарэшце ў 2004 годзе яны вырашылі замініцы і падпісалі так званы «Пакт Германія». Самы важны пункт дакумента гаворыць пра то, што, калі па якой-небудзь выбарчай акрузе балатуецца адна партыя, другая не выстаўляе сваіх кандыдатаў. Партыі імкнуліся прытрымлівацца дамоўкі. Аднак хутка нацыянал-дэмакраты, якія прышлі ў ўзяльніцу і мясцовыя парламенты на тэрторыі былой ГДР, пачалі глядзець на саюзікіна коса. І вось нарэшце ў нядзелю Фойгт заяўліў, што ён і ягоныя паплечнікі выходзяць з Пакту. Нацыянал-дэмакраты на выбары ў парламент зямлі Брандэнбург дакладна будуць ісці асобна. Асноўная прычына, па словах Фойгта, — наяўнасць будавацца кааліцыі з лузерамі. У якасці доказу свайго тэзісу ён прывёў вынікі апошніх выбараў у Еўрапарламент. На іх Нямецкі народны саюз атрымаў усяго 0,3 працэнта галасоў. Цікавай была рэакцыя з боку DVU. Ягоны прадстаўнік назваў учынкі Фойгта здрадай. «Сёня Фойгт здрадзіў сябрам па кааліцыі, заўтра прадасць сяброву NPD», — сказаў ён. Міх тым, спасылкай на кірыні ў МУС, газеты пішуць, што на падрэздані Фойгт ультыматыўна прапанаваў Фрэю ўступіць ўсёй партыйі у NPD. Застацца сказаць, што выбары ў Брандэнбургу адбудуцца 27 верасня.

ЁШКА ФІШЭР

Былы міністр замежных спраў Германіі, адзін з лідэрў Партыі зялёных, паўтарыў шлях свайго боса па ўраду Герхарда Шродэра. Апошні, як вядома, пасля заканчэння свайгі палітычнай кар'еры падаўцца працаўца на «Газпрам» і лабіраваць будаўніцтва газаправоду на дну Балтыйскага мора. Фішэр таксама стаў лабістам. Цяпер ён будзе консультаваць кіраўніцтва кампаніі, якая будзе газаправод на поўдні. Газаправод называецца Nabucco, і ў выпадку рэалізацыі праекту дазволіць ажыццяўляць пастаўкі туркменскага газу ў Еўропу. Учынк Фішэра выклікаў цікавую рэакцыю ў Партыі зялёных, якія лічыцца, што ён фактычна здрадзіў сваім прынцыпам. Аднак іншыя кажуць, што Фішэр застаўся верным сваім перакананням. Яны звязваюць уагу на то, што праект Nabucco цікавіць аўтаматычнай падпісаніяй Фішэра, які ў час свайго міністэрства праводзіў паслядоўна альтырастык курс. Калі Nabucco ўступіць у эксплуатацыю, залежнасць Еўропы ад расійскага газу і, адпаведна, цікі Крамля стане значна меншай.

ПОВЯЗЬ ЧАСОУ

► ТАЯМНІЦЫ ГІСТОРЫ

ВЕРШНІКІ НА КОНЯХ. ПРАБЛЕМА ВЫБАРУ

◀ Заканчэнне.
Пачатак у № 22.

“Не торгайся, князь... Я
ж акрамя ўсяго і ведзьма,
прапорыца — ты не ведаў?..
Вось што будзе з тобой.
Адна жонка, з Сапегаў, ужо
уцікла ад цябе. Жанчыны
любяць тыранаў, але толькі
не скупых, не халодных і
не нудных, як свіная чума.
Уцічэ і другая. І трэцяя. І ўсе
— з вялікою ганьбай для
цябе, напладзіўшы табе
сотні ворагаў. Ты будзеш
пасмешышам нават у вачах
бясіслых і садамітаў. І ні ад
адной бабы ў цябе не будзе
дзяцей, бо Бог пракляне
чэрвава кожнай жанчыны на
час, калі яна з табой... І ўсе
будуць бегчы ад цябе, як
бягучы з дома — нават калі
дом ёты замак — пацукі
ад пацукі, якога злавілі,
вымазалі дзёгцем і выпусцілі.
І ты будзеш блукаць адзін
бясконцымі замкамі
калідорамі і сутарэннямі, дзе
шкілеты замукаханых, і ніхто не
падасць вады...”

Гэта прапорчыя слова маці
зашкаванага на смерць сабакамі
Васіля Ветра, удзельніка Кры-
чаўскага сілінскага паўстання
1740–1744 гадоў, адрасаваныя кня-
зю Гераніму Фларыяну Радзівілу. Так заканчваецца апошняя
гістарычна драма Уладзіміра
Караткевіча “Маці Ураган”,
узнёслыя роквем сотням людзей,
а суджаным на лютую смерць.

«Зладзеіствамі вядомы Радзівіл»

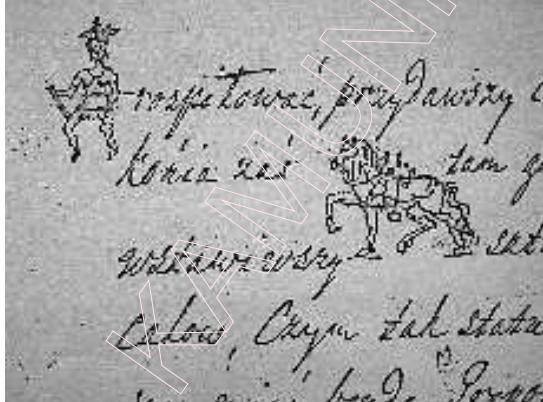
Тым героям, які наважыўся ад-
значыць сябе коннымі помнікамі
пры жыцці, быў Геранім Фларыян
Радзівіл (1715–1760), падчасы
(1739) і харунжы (1750), пяты
гаспадар “на Белай”, шыкоўным
замку, парэшткі якога засталіся
на землях, што пасля апошнай
войны ўвайшлі ў склад сучаснай
Польшчы. Каб зразумець фінан-
савыямагчымасці гэтагамагната,
сына канцлеры ВКЛ Карала
Станіслава і Ганны Кацярыны з
Сангушкай, трэба прыгадаць пра
атриманую ім незлічоную маё-
масную спадчыну. Так званую
нейбурскую спадчыну па Людві-
цы Карапіне Радзівіл, памерлай у
1695 годзе ў Германі.

А ўспадкаемі ён ні больш ні
менш як усю беларускую маё-
масную спадчыну. Падчасы
Біржайскай лініі Радзівілай,
пазасталую па знакамітам Багуславе,
“антыгерой” сінекічавага
“Патопу” — Біржы, Слуцку,
Алыку, вялізныя землі ў Літве,
Беларусі і Украіне. Так 20-гадо-

Партрэт Гераніма Фларыяна Радзівіла.
Майстэрня Грыша Лайбовіча,
срэдз XVIII ст. Медзарыт

вы Геранім Фларыян, дзякуючы
намаганням прадпрымальнай
Ганны Кацярыны, вядомай фун-
датаркі шматлікіх радзівілаўскіх
мануфактурных вытворчасцяў
улучна са знакамітымі першы-
ніямі, фарфорыні і шклянімі
вытворчасцямі, зрабіўся найба-
гацайшым беларускім землеўлас-
нікам.

Уласны малюнак Гераніма Радзівіла

далена з Чапскіх, збеглі ад яго
хутка, адна Азія з Мянчынскіх
ад шлюблённых позывеў вызваліла-
ся толькі праз пяць год праз
ягоную смерць...

“Бойся няверных слуг і аспера-
гайся п’янства”, — пісаў гэты ба-
дай самы ціязоры з Радзівілаў — і
пазбігай уздэлу ў сойміках і пуб-
лічных з’ездах шляхты. Замкнё-
ны, ён тым не менш не адкідаў
думкі пра асабістыя палітычныя
ўзлёт, праз усё жыццё звяртаючы
ўвагу на знакі святога вышэйшага
прызначэння: прынамсі ён лічыў
ся бартым кандыдатавання на
каралеўскі трон.

Адукацыю ж рaiу атрымліва-
ць своечасова, але не за мяккой,
а на раздзіме, і лепш у манахаў-
піараў. І у Белай, і у Слуцку дзея-
ліася асветы меліся вялікія бібліятэ-
кі: пасля перавозу іх у Нясвіж па
яго смерці тамтэйшыя кнігабор
вырас прыкладна на 8 тысяч
томуў. Сам князь, аднак, здзе-
ній адукцыйна падарожжа па
еўрапейскіх краінах у першай
палове 1730-х, прывёзши дамоў

Жонканенавіснік

Падаронасць, недаверлі-
васць адбіліся і ва ўласна-
ручных запісах “Дзённікаў” і
“Vademecum” — тастаменте для
свяякоў, напісанымі перад смер-
цю. Князь раішь мець недавер

Манумент курфюрству Фрэдрыху
Вільгельму II (1696-1709), Берлін

уічі, асабліва пазбягаяць ушыву
жанчын, “каб не вадзілі за нос,
як індыка”. Апошні плацілі
іму ўзаемнасцю: першыя дзе-
вонкі, Тэрэза з Сапегаў і Маг-

валоданне нямецкай мовай і
ўсёадыблымнае захапленне прус-
кай культуры.

Гістарычна-тэатральная канва

Скуруплюзна вывучаючы
гістарычную канву для напісан-
ня “Маці Урагану”, Караткевіч
даслаў п’есе прэмібу — “ха-
рактарыстыкі некаторых гістары-
чных асоб п’есы, зробленыя
для актораў... па максімальна
дакладнай гістарычнай канве”.

Якуб Вессэль. Партрэт Гераніма
Фларыяна Радзівіла. Калі 1746. Алеj

І партрэт Гераніма Фларыяна
надта не прывабны — злы і пе-
раважна пануры даспят, які ў п’есе
сміяцца толькі двойчы — і ў жыц-
ці хіба не часцей. Зусім не такі, як
у парадным адлюстроўванні 1746
года Якуба Вессэля, гданьская
партрэтыста высокага стылю, дзе
князь адлюстроўваецца ў традыцыйных
каралеўскага прадстаўнічага
канцэрфекта. Парадны камзол-жуса-
кор з залатым шытвам, ускінутая
рука з жазлом, на заднім плане
— парад кавалеры.

У апошній дэталі адбілася са-
рэйдача захапленне беліска-слуц-
ка князя — уласнае войска, лікам
да 6 тысячаў, і апрача пяхоты — арты-
лерыя, кавалерыя, спецыяльныя
інъячарскія харугвы ў Белай і Слуц-
ку. І ўласная ахова — мушкетёры,
на ўзор французскага манарака. А
каб патапіцца службу са сваіх,
аддзаных афіцэраў — “kadettenhaus”,
школа кадэтаў у Белай з 1750 года,
улучаючы выхаванне кадэтаў. І
дамінаванне ўлобённых прусакаў
і курляндцаў на службе, бо “хало-
пы не варты да дверей”. Следам за
Караткевічамі зачыненым — князь
— дзеялі сябе “разумны і не баязлі-
вей” (у 1752 годзе, скажак, зналіў
за месец 26 мядведзяў, 17 дзікоў і
126 вайдоў).

А каб яго інтарэсы засяроджва-
ліся выключна на артыстыч-
ных захапленнях, ён, магчыма, у
піаре ў гісторыю як станоўчая
асоба... Толькі ў Слуцку ў 1750-я
гады дзеяйчалі акторы з Вены
і Дрездона, Кёнігсберга і Торуні.
Цэлая беллетранная трупа з Вены з
белгійскімі афіцэрамі. Музыкі
складалі некалькі ансамбліў: іта-
льянскі і венска-чэшскі, камерны,
інъячарскі музыкі і гарнізонную

капэлу. У Слуцку выступаў не
толькі балет, дзе працаўшы яшчэ
адзін блатмайстар Максімільян
Дзюбрэ, але і арганізаваўся набор
таленавітых дзяетак мишчан у ба-
летную школу, трэныраваліся
пары, з якіх асабліва праславілася
танцорка Міхневіч. Дзейнічалі
кампазітары (немец Мейер, Юзэф
Когут, Францішак Віттман).

З 1752 па 1760 гады пастаўлены
10 п’ес на італьянскай і нямецкай
мове, 30 тэатральных вечарын —
у асноўных оперных жанрах:
камічныя оперы і інтарэмцыя.
Ёсьць звесткі пра пастаноўкі ка-
мэдый даля арты, выкарystанне
лялечнага тэатра і тэатра цягні.
На ўпрыгожанне тэатру працуюць
шыкляныя мануфактуры ў Налібо-
ках і Уроччы, ткацкія ў Каралічах
і Слуцку. Шыкоўні замакі у Белай
даведзены да бліску яшчэ маці,
Ганнай з Сангушкай, а ў Слуцку
тэатр быў аформлены пры Герані-

Партрэт Людовікі Карапіны Радзівіла.
Майстэрня Грыша Лайбовіча,
срэдз XVIII ст. Медзарыт

ме Фларыяне і выглядаў, па яго
словах, дыхтойна: “зала для опер
і камедый, пудлона ўладкаваная,
усы ў лістошах, на партрэты ля-
біты мяккім сукном, на лепых
месцах — дыван пунсовага аксаміт-
у”... Дэкарацыі падчас спектакля
мяняліся, аркестравая яма месціла
40 музыкантаў. Як у варшавскіх Лазен-
ках, планаваліся павільёны і тэатр
паблізу вады — няздзіснены
проект “Малой Венеціі” на вады
Княжмор пад Слуцкам.

Вораг усім

Дарэмна казаць, што пыха
і раскоша двара патрабавала
фантастычных выдаткаў і ня-
чаднай эксплуатацыі сляяні, дзе-
нісным інструментам якія былі
арандатары: іх мала клапаці
далейшы лёс тых, хто аддаваў
апошнія грошы... Так і выбухнула
крычаўскае паўстанне.

Але ж циркад аліпнага кня-
жакага канцролю і ўся ягоная
служба. Таму шматлікія дакумен-
ты сведчаны: ад Радзівілаў ѹцікілі
і ягоныя афіцэры, і служкі, і
мастакі-рамеснікі. Брутальныя
пагоні з сотнямі вайскоўцаў за
збеглымі, і не менш брутальны
вынас “паказальных пакаранняў”

на тэатральную спэну: у 1756 годзе дамонстраваўся эпізод з павешаннем афішэрэй з Белай.

Захавалася перапіска з князем аднаго з яго лепшых мастакоў Стэфана Цыбульскага, які быў наікрайні вучанем на навучанне да прыгледанага маэстра Якуба Весцэля. Па віртанні на дойчі месцы мастак трапіў у кайданы і турму за спробы ўшёўкай — князь баяўся страціць укладзеныя сродкі. Пішуць князю прыніжаны ліст і пералічваючы свае здольнасці — рабіў па загадзе князя і рэстаўрацыю, і майванне абразоў, і партрэты, і жывапіс у залах, — Цыбульскі не просьціц павышэння заробку, 200 злотых ("што маю з распекту міласцівага майго на адзенне грэшнага цела"), якіх не ведае, на каго "справіць", сябе, жонку ці дзіцёнка... Просіць толькі найдрабнейшай свободы, каб можна было "выхецаць ці выйсці без спецыяльнага ардынансу".

Помнік самому сабе

Празмерны кантроль і рэгуляванне загубілі і праект коннага манумента з чатырма фантанамі вакол, які ў двух рэпліках, для Слуцка (дзе мусіць паўстаць на

цэнтральнай плошчы горада) і Белай, пачаў планаваць у 1750-я гады некарараваны кароль Літвы. У ліпце ад 13 ліпеня 1755 года, пісаным з Урочча да каменданта замка ў Белай Шылінга, захаваўся ўласнаручны малонац Гераніма Фларыяна — для скульптара-немца, які разам з архітэктарам Краузе ўжо начаў працы ў Белай. Якіх ж узоры бачылі Гераніму Фларыяну ў думках пра ўзвядзенне манумента? У часы Яна III Сабескага, калі бацька героя апаведу Караль Станіслаў атрымаў тытул падканцлера ВКЛ (1690), на замову кіраўніка Речы Паспалітай працаваў, спачатку ў Львове, а потым у варшаўскай рэзідэнцыі Віленскай (зде выкананы выдатныя рэльефы), адзін з выбітных майстроў свайго часу — Андreas Шлютер (1660–1714), данцкі немец, а ў маастцтве — паслядоўнік Дж. Л. Берніні. Тыя, хто наведваў Пецярбург, могуць прыгадаць і яго кампазіціўны ў гонар выхаду Расіі да Балтыйскага мора, які ён выкананы для Летнія палаца ўжо на замову Пятра I (1713–1714).

Але найбольш вядомая праца мастака — конны манумент кіраўніку Рэспублікі Фрыдрыху Вільгельму II

(1696–1709), які ўпрыгожвае двор палаца Шарлотэнбург у Берліне. Тут, у Берліне, Шлютер ачольваў пэўны час Акадэмію маастцтваў. Работы Шлютера — шэдэўр манументальнай пластыкі барока. На манументе кіраўнік у альтычным адзенні, але парыку XVII стагоддзя, узвышаецца на кані над алегарычнымі постасцямі скораных ворагаў па кутах пастамента. Восктае веліч і моц, створаныя сродкамі геніяльнага маастцтва, якія вабілі амбітнага юладара Белай і Слуцка. Твор, вядомы князю, паслужыў і прататыпам планавацьага помніка самому сабе.

Няздзейснены праект

Вось ён перад намі — конь у велічнай спакойнай хадзе з прыўніятай нагою, вершнік у рымскіх латах і альтычным шлеме з плюмажам, з ліскай-рэгіментам у правай руці.

У некалькіх лістах у 1755 года да каменданта Шылінга князь загадвае забіспечыць майстру ўсім неабходным, цікавіцца спецыфікацый лісту медзі, якія трэба замовіць, загадвае выкарыстаць "катляра Навотнага" дзеля вы-

рабу радзівілаўскага фамільнага герба, арла, які мусіць размісціцца пад статуі. Ідуць драбязговыя парады, князь загадвае сачыць "за прапорцій", раіць, як траба распілаваць статую дзеля ўмацаванні элементаў — найболыш папулярная тэхналогія тых часоў прадугледжвалася выраб полай скульптуры з металічных пласцін, абійтых па форме драўлянага першашуроў. Дробныя заўагі, парады, і такая тыповая для Гераніма Радзівіла зачынка: сачыць, каб "сніцару тамтэйшаму не даць на міласць Бога распіцца..."

Працы пачаліся, і паўстаў драўляны праект, і падрыхтаваны матэрыйлы. Але, па іроніі лёсу, аднаго дня князь, на той час выехаўшы з Белай, атрымаў ад каменданта ліст — са звесткамі, што скульптар выехаў без папярэдзяння. А перад ад'ездам на хабіна казаў, што "ягамосьць пан" нічога ў апрацуўцы і якасці металічных пласцін не разумее. Душа мастака не вытрымала...

Гісторыкі сцвярджаюць, што ў сярэдзіне XVIII стагоддзя сукупныя даходы з валоданняў Радзівілаў (треба ўлічыць і нясвіжскую лінію) дасяглі 7,5–9 мільёнаў

польскіх злотых штогод, парады нальна з даходамі французскага каралеўскага двара ў 10 мільёнаў ліўраў. І аплата мастакоў, як ва ўзгледанага Цыбульскага, была блізкая да звычайнай: 4–6 злотых штогод, плюс харчовыя забеспічэнне, жытло, падарожны. Замежным маасткам плацілі ў 3–4 разы болей, і збеглы скульптар мог разлічваць на большае. Прывкладам, архітэктар Маўрыцыя Педэці па кантракце ў брато Гераніма Фларыяна, нясвіжскага юладара Міхаіла Казіміра "Рыбанькі" ў 1746 годзе працаўшы за 80 дукатаў, ці 1440 злотых.

Але тут як у купалаўскім "Кургане": "Не дае гуслірам сказу золата цвет..." Так у рэальнай гісторыі здзейсніўся праклён Агні Вечер, маці сапраўднага кіраўскага павстанца з апошнім п'есы Каараткевіча "Маці ўрагану". А ў Слуцку і Белай не паўстаў першы ў Беларусі конны помнік, які па грандыёзнасці мог паспрачаць з манументамі Фрыдрыху Вільгельму ў Берліне і Пітэр I у Пецярбурзе. Відаць, час даў Беларусі магчымасць пачакаць і выбраць сапраўдных герояў.

З НАГОДЫ

ТАВАРЫСТВА АДНАДУМЦАЙ

Алена Анісім, намеснік старшыні ТБМ

27 чэрвеня мінула дваццаць гадоў ад дня правядзення Устаноўчага сходу, на якім было абвешчана пра стварэнне Грамадскага аб'яднання "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны".

Памятаю, з якой радасцю я ўспрыяла гэтую навіну. Сапраўды, сітуацыя вымагала прыніціянейкіх рашэнняў і рашучых кроек. Усе настаўнікі роднай мовы ў стаўпцах сутыкаліся з тым, што ў школах заўсёды была пэўная колькасць дзіцяці, у некаторых класах даволі значная, — якія маглі не вывучаць беларускую мову (а яна ў той час з'ўзялася дзяржавай мовай БССР).

Суполкі ТБМ пачалі стварацца амаль на кожным падпрыемстве і арганізацыі, з падачы кіраўніцтва ўступалі цэлымі калектывамі. Па размаху і ахопленасці грамадзян гэты рух можна параўнаніць з прафсаюзным. Напэўна, многія памятаюць, што напачатку 90-х ТБМ мела свае крокі па распаўсюджані амальмовай прадукцыі — значкоў, кніг, газет, мастацкіх вырабаў. Калі ўзгледаць, што неўзабаве была абвешчана незалежнасць Беларусі, прыняты Закон аб мовах, робіцца зразумелым, чаму большасць людзей паверыла ў гэтыя гістарычныя крокі і многія башкы смеладаваць сваіх дзіцяцей на арганізацыю, закрыўшы шапкай і высяпленне з сядзібы.

У гэтай сітуацыі я, як і многія настаўнікі беларускай мовы і літаратуры, думала, што нам дастатково толькі добра выкладаць свой прадмет і імкнучы перадаць сваю любоў да мовы дзіцяцем. Але здарыўся 1995 год — год ганебнага реферэндуму, які фактычна дазва-

і беларускай. Менавіта на гэтай хвалі, з вілікага жадання штосці зрабіць, я і прыўнесла ў Таварыства беларускай мовы прыблізна гадоў дзесяць таму. Прыйшла — і трапіла ў атмасферу аднадумства. Сярод актыўніцтва арганізацыі не было ўладніцкіх настроў. Таварыства набывала другое дыханне. Нягледзячы на неспрыяльныя ўмовы, арганізацыя пацвердзіла сваё высокі рэйтинг, сваю базаднасць і несумненную запатрабаванасць у грамадстве.

Думаю, што адным з самых значных кроек Таварыства ў гэтых перыядзе было стварэнне Стратэгіі развіція беларускай мовы, аўтаматычна павінна быць так: дзе ёсьць руская мова, аўтаматычна павінна быць

ставы для аптымістычнага мадэлізowania будучынні. Па-першае, сектар недзяржальных грамадскіх арганізацый (а гэта ў значнай ступені моладзь) актыўна карыстаецца беларускай мовай у сваёй працы. Па-другое, наша краіна пачынае паступовы рух да збліжэння з іншымі краінамі на аснове агульнаеўрапейскіх стандартоў, сярод якіх захаванне і збережэнне нацыянальнай культуры. Па-трэціе, большасць кіраўніцтва дзяржавных установаў розных узроўню вадою дзяржаўнай мовай і гатова ёю карыстацца паўсюль. А саслабіў міне прыменіна па пасяджэннях Рады інтылігенцыі чуць беларускую мову з вуснаў тых, хто па сваіх прафесійных інтарсах ніякім чынам не быў звязаны з ёю. І да ніядынага часу наўград ці часта карыстаўся ёю. І тое, што такія людзі, як Уладзімір Парфіеніч, алімпійскі кімпіён, свабодна выказвае свае думкі па-беларуску, для мяне значць многае. Мова становіцца кансалтадуальным звязком у сувязі з арганізаціямі, якія паспехамі ўзялі ў борбі за ўніверсітэтскія сіл дзяяцельнасці.

Не прайшлі марна і тоны перапіскі з дзяржаўнымі асабамі. Чыноўнікі прычуваюцца адказваць на наўшы запыты, ім даводзіцца разагаваць на лісты грамадзян з дзесяткамі, сотнямі, тысячамі подпісі. Думаю, то, што мы не склалі руکі, нягледзячы на адсутнасць дзяржаўнай падтрымкі, прымусіла паважаць нашу пазицію і прыслухаўца да нашай думкі, лічыцца з ёй. Асабіцца ж, на мой поглед, арганізацыя прымысіла свае паважаньні, калі здолела аплачваць арэнду сядзібы па камерцыйных коштах. Гэта каб не смахаўся падтрымка многіх сяброву ТБМ, якія штотаксі, а то і часцічна, пералічвалі сродкі на рахунак арганізацыі, наўград ці нашы поспехі бытлі бы такім заўажнымі і пераканаўчымі.

Есць асабісті для мяне значчыя моманты, якія даюць падпісы для аптымістычнага мадэлізowania будучынні. Нават прыядзе шмат аргументаў, дзе будуть фігураваць лічбы, працэнты. Але я ведаю, што наша праца ўжо ўскalxnuha і абудзіла многіх людзей, хто лічыць сябрам роднай зямлі, незалежна ад пасяды, якую яны займаюць. І я ўтэйчэна, што на заніткі нашай юрыдычнай школы будуть прыходзіць маладыя і старшыя людзі, каб разам навучыцца правы. А ўосень мы пачнём новыя справы, і ў нас будуть рэалізаваны шматлікі іншыя падпісы, якія запатрабаваны ў грамадстве, а традыцыйныя сустэрночы з пісьменнікамі, гісторыкамі будуть праходзіць пры поўных залах. Яшчэ паскеры ў складзе нашага старшыні Алега Трусава пра тое, што беларускай мовай ў XXI стагоддзі стане мовай Еўрасаюза.

► ФЭСТ

НА ХВАЛІ ЎЗАЕМАРАЗУМЕННЯ І ПАВАГІ

Анатоль Мяльгуй

“Амбасовішча” — не самы буйны, але адзін з самых аўтарытэтных рок-фэсту ў Беларусі. Гэты парадокс стаў магчымым таму, што “Амбасовішча” задумалася як сапраўдны свецкае музычнае мерапрыемства. Пры наяўным дэфіцыце зносян паміж музыкамі, журналістамі і прадзюсерамі, з часам гэты фэст пераўтварыўся ў разгорнутую (хоць і караткаплынную) біржу музычных ідэй і трэндаў, на якой у нязмушанай абстаноўцы за кілішкам віна ці куфлем піва аблікаркоўваюцца новыя праекты і планы, дзе завязаўца важныя дзелавыя контакты.

Трапіць на “Амбасовішчу”, якое праводзіць у мадычнім кутку Беларусі пад Раубічамі амбасада ЗША ў Беларусі, — гэта значыць трапіць у кола VIP-абраных, што для альтэрнатывных выканануцца іх і менеджменту в умовах дэярхайна-рускамоўнай культурнай арыентацыі вельмі важна. Не кажу ўжо пра маладых выканануцца, для якіх “Амбасовішча” — прыступка да сапраўднай вядомасці і магчымасць дасьці паўнавартасны канцэрт перад паважнай публікай.

Добрая традыція “Амбасовішча” — выступленне перад беларускай аўдыторыяй часавога павэрнанага ў справах ЗША ў Беларусі спадара Джонатана Мура. Ён звирнуўся да гасцей фэсту па-беларуску, павітаўшы музыку і слухачоў. Спадар Мур нагадаў, што “Амбасовішча” — гэта не толькі фэст беларускай незалежнай музыкі, які мае сваю піццігодную гісторыю, але і фэст беларуска-амерыканскай ўзаемаразумення і культурнага аменгу. Но ўжо на працягу некалькіх гадоў у гості да ўзрэльнікаў фэсту прыязджаюць амерыканскія музыканты.

Так, у мінулым годзе з амерыканскай музычнай культурай знаёмі беларусаў жаночы гурт “FOX TRIO”. У гэтым годзе амерыканскую рок-музыкі прадстаўіў нью-йоркскі гурт “The Gifted Children”. Гэта навіння выклікала ў меламанаў прыліў энтузіазму, які быў перадрасаваны і выканануцам, што першымі выйшлі на сцену фэсту. Адкрыць “Амбасовішчу” 2009 года было даручана беларускому гурту “IQ 48”. Алеес Ракавец са сваім сябрамі выканалі некалькі хітоў — фолкавую “Вісну-красну”, а таксама купалаўскую “Гэй, на-

перад!”. Прафесійнае выкананне і завадныя рytмы музыкі “IQ 48” зрабілі сваю справу: патрональная фэсту танальнасць была зададзена, і добры настрой не пакідаў узрэльніка і слухачоў.

Хоць часцяком падстаў для аптымізму было не шмат. Мано на ўзве некаторых узрэльнікаў конкурснай праграмы “Амбасовішча-2009”, у прыватнасці гурт “Батискаф” ці англомоўных “Open Space”. На

сваімі галасамі ды прыгажосцю дэячын-вакалістак!

А вось шоу гурта “Разбітае сэрца пацана” было з элементамі грэцэску ў выкананні танцавальнага дзута “ЭВМ”, узрэльніца якога шмат рабілі, каб выступ гурта запомніўся слухачам, якія потым і вырашалі лёс ганаровых узнагарод фэсту. На жаль, гэтым разам удача адварнулася ад музыкі, і гурт “Разбітае сэрца пацана” застаўся без месцаў

Фото: А. Мяльгуй

“Хуткі смоўж”

жаль, пакуль зарана гаварыць пра нечайтанае творческіх аўтораў гэтых каманд, хоць талентам музыкі Бог не адзяляў. Маладым музыкам траба больш узрэльнічаць на нацыянальных музычных жыцці, утym ліку і ў айчынным фестывальным руху. Тады ў музыку не ўзікнене жаданні эксплуатація правінцыялізму як у музычнай, так і ў моўнай сфераш.

Чаго не скажаш пра малады, але ўжо даволі ўліковы гурт “UNIA”, які на радасць слухачам паказаў, як узрасло яго выкананчча майстэрства, і прадманістраў даволі цікавыя стылістычныя эксперыменты. Гэтыя музыканты свой выбар зрабілі даўно і ўпізнали ідуць да свай мэты. Яшчэ адна аслаблівасць шоу, што зладзіў гурт “UNIA”, — выкарыстанне элементаў эратычнага танца. Эта, даречы, было характэрна і

Фото: А. Мяльгуй

“Разбітае сэрца пацана”

для іншых узрэльнікаў конкурсу — гуртоў “Разбітае сэрца пацана” і “Хуткі смоўж”. Такая аслаблівасць рабіла сцэны гэтых каманд да вельмі запамінальнымі і ўносыла ў хаду конкурснага выступу элемент здравага спадарніцтва ў катэгорыі “жаноцкая прыгажосць”. Гурт “UNIA” быў адзначаны трэцій прэміяй фэсту часткова і таму, што прыцягнуў увагу слухачоў

у ганаровым спісе пераможцаў. Як, між іншым, і шэраг іншых каманд: маю на ўзве легендарны і адроджаны ў новай інстанцы гурт “TESAURUS”, а таксама таленавіты арт-рокавы гурт з Берасця “Спрат”, які прыўнес на фест цікавы дэмадыск “На пыніх вясны”.

Фаварытамі сёлетняга “Амбасовішча” сталі ўжо даволі вядомыя гурты з Мінска “ДетіДетей” і рок-

Фото: А. Мяльгуй

TESAURUS

вундэркінды са Слаўгарада гурт “Хуткі смоўж”. Адпаведна, гэтыя каманды заняты другое і першае месца ў конкурсе “Амбасовішча”. Што тыгчыца сталічных музыкай, то штучная валтузня вакол гурта “ДетіДетей”, што вядзецца ў дэярхайнах сродках масавай інфармацыі, наводзіць на супірочлівія здагадкі аднонаснага будчага гэтыя каманды. Ещы падазрэні, што некаторыя “дабразычліўцы” беларускай рок-музыкі рыхтуюць беларускім слухачам “сюрпрызы”, блізкія па выніках да ефекту гурта “Флікус і Кляйн”.

Колькі выказавалася спадзіваннія адносна перспектыв, колькі пажаданні звярнула да роднай

Фото: А. Мяльгуй

The Gifted Children

мовы! Але ўсе яны засталіся няспраўджанымі, не дапамагла нават перамога на “Басовішчы”. Так і “ДетіДетей”, які маюць некалькі беларускамоўных песьні, клянуща ў верасіі роднай мове, ўсё часцей падманяючы слухачоў, і гракая гэтым дзеньця не можа не засмучаць.

UNIA

Затое слоўгарадскі гурт “Хуткі смоўж” праста парадаваў слухачоў тут і запамінальныя мелоды песьні, цудоўная сакавітая мова, прафесійнальныя аранжыроўкі, і агульны пазытыўны настроі музыкі. Хацелася бы адзначыць тое, што зіхоткую зладжанасць гучанню надала вітурозная духавая секцыя гурта “Хуткі смоўж”. Добры прыклад, калі гігантынальныя каманды не толькі становіцца ўпрашвенем, але і ствараюць канкуранцыю сталічнымі “зоркамі”.

Ну а для некаторых выканануцца ўздел у “Амбасовішчу” — своеасаблівы сеанс тэрапіі пасля

творчых наўдуц на темы жа “Бурачаніні”. Маю на ўзве тое, што па-за конкурснай праграмай перад беларускімі слухачамі выступіў спявак Пётр Ялфімаў, які гэтым разам выйшоў на сцену з музыкамі свайго праекта “Pitbull”. Спадзяйміся, што ўздел на нацыянальным фестывальным руху дапаможа Пітру і яго камегам зразумець тое, з якімі вынікамі можна распараўдзіцца сваім талентам. Адзін тупіковы напрамак гэтага шляху артыст ужо зведаў.

Што тут казаць, калі лёс першага гасця месца гурта “Хуткі смоўж” быў вырашаны галасамі амерыканцаў, якія ўзрэльнічалі ў якасці слухачоўскага журы фэсту! Беларусам было цікава ўзініцца ў тым, што амерыканскай музыкі — вельмі разнастайная. Ітог, што нам прапануе сусветны шоў-бізнес, часцяком быве менингічным і запамінальным, чым такія “жывія” музычныя контакты. Гэта галоўны ўрок “Амбасовішча-2009”, як і выступу на ім гурта “The Gifted Children”.